

АЛЕКСАНДАР АСОВ

СЛОВЕНСКИ БОГОВИ

„Има оних који су у заблуди,
Који Пребројавају Богове и тако деле Сваргу.
Род Те се њих, као безбожника, одрећи.
Зар Вишњи, Сварог, и други Богови Представљају мноштво?
Бог је један и Бројан.
И нека се нико не усуди да то
Мноштво одваја и при том тврди да ми
Имамо много богова.“

Велесова књига

СТВАРАЊЕ СВЕТА

Свет је на почетку био заоденут тамом. Али Свевишњи је показао Златно Јаје, у коме се налазио Род – Родтиелъ свега постојећег. Род је створио Љубав – Ладу-мајчицу. Пробивши снагом Љубави, зидове своје тамнице он створи Васељену – небројено мноштво звезданих светова, као и наш овоземаљски свет.

„Сунце се, тад, појави из лица Његовог.
Месец сјајни из груди Његових.
Рој звезда из очију Његових.
Зоре ведре из обрва Његових.
Ноћи тамне зи мисли Његових.
Ветрови силовити из даха...“
Коледова књига, 1а

Тако је Род створио све оно што нас окружује, све што је при Роду, све оно што називамо Природом. Род је свет поделио на Јав – свет видљив, појавни, и Нав – свет невидљив, духовни. Род је одвојио правду од неправде. Гром силни је од стране Рода устоличен у огњеној кочији. Бог Сунца Ра, који се појавио из лика Рода, устоличен је у златном чуну, а Месец у сребрном. Род је из својих уста испустио Дух Божји – птицу Мајку Сва. Род је у виду Духа Божијег створио Сварога – Небеског Оца. Сварог је привео крају стварање света. Он је постао владар овоземаљског Света, господар Божијег Царства. Сварог је поставио 12 стубова који подупиру небески свод. Род је, из речи Свевишњег, створио бога Барму, који почне да мрмља (бормотатъ) молитве, оде, да казује Веде. Он је, итсо тако, створио оБармни Дух, његову супругу Тарусу. Род је постао Небески Извор. Створио је воде Великог океана. Из морске пене

појавила се Патка Света, која је излегла многе Богове; јасуне и демоне дасуне. Род је створио Краву Земун и Козу Седуњу. Из њихових вимена потекло је млеко које се разлило и претворило у Млечни Пут. Потом је створио камен Алатир, којим је почео да меш та Млеко. Од маслаца добијеног након бућкања, створена је Мајка Сирова Земља.

АЛАТИР

Бел-горући камен Алатир појавио се почетку. Њега је, са дна млечног океана подигла Патка Света. Алатир је био веома ситан, па се Патка домисли те га сакри у своје кљуну.

Али Сварог је изговорио чаробну Реч те камен стаде да расте. Патка више није имала снаге да га носи у кљуну, па га испусти. На месту де је бел-горући камен Алатир пао, појавила се Алатирска планина.

Бел-горући камен Алатир је свети камен, средиште ведског знања, посредник између човека и Бога. Он је и „ситан и веома хладан“ и „велики као планина“. И лаган је и тежак. Он је несазнајан и „нико не беше у стању тај камен да докучи, нико не могаше њега од земље да издигне“.

Док је Сварог својим чаробним маљем ударао по Алатиру, из искри божјих рађали су се богови. На Алатиру је Китоврас – полукоњ саградио храм Свевишњег. Зато Алатир представља и лтар, камен-жртвеник свевишњег. На њему Свевишњи сам себе приноси на жртву и преобраћа се у камен Алатир.

СВАРОГ И СМАРГЛ

Са почетком времена, када је Сварог ударио маљем по бел-горућем камену Алатиру, из искре, потекле из камена, рођен је Огњени Бог Смаргл, као и сви небески Ратичи – ратници Сварогови.

Озарени Огњебог Смаргл појавио се у огњеном ковитлацу који доноси прочишћење од ма какве скарадности. Он је, као Сунце, озарио Васељену. Смаргл је жахао златогривога коња сребрне длаке. Дим постаде његов барјак, а ватра постаде његов коњ. За њим, док јетди на своје коњу, остаје траг паљевине.

Услед велике ватре Сварогове, подиже се Божји ветар. Тако је рођен Стрибог, бог ветрова. Он је распламсавао Сварогову и Сварожичеву- Смарглову ватру.

Велики Црни Змај, кога је родила Патка Света, досети се и стаде да опонаша Сварога. Допуза до Алатира и удари маљем по њему. Од ударца распрснуше се по сету црне искре. Тако су рођене све мрачне силе, демони-расуни.

И онда Смаргл заподену борбу са великим црним Змајем и његовим ратницима.

Али Сварожич онемоћа, и помрачи се црвено Сунце. Црни змај прекри Земљу тамом, а Сварожи се попе у небеску ковачницу свога оца Сварога.

Црни Змај полете у Сваргу. Палацајући језиком, он облиза три небеска свода и улете у небеску ковачницу. Утом Сварог и Смаргл дограбише усијаним кљештима црног Змаја за језик, укротише га, и упрегнуше у плуг. Богови су тим плугом поделили Земљу на царство Јава и царство Нава. Јавом су владали Сварог и Смаргл, а Навом црни Змај.

Сварог и Сварожич су Отац и Син. Сам Вишњи је син Сварогов. Перун и Смаргл су

Сварожичи.

СВАРГА

После борбе богова са црним Змајем, Сварог и Сварожичи спустише се на Земљу. Запазише да се Земља натапа крвљу, па расekoше Мајчицу Земљу, и она упи крв. Сварог и Сварожичи почеше да преуређују свет. На местима где је Змај, упрегнут у плуг, направио бразде, потекле су реке Дон, Дунав и Дњепар. На месту где се одиграла битка са Змајем никле су Рипејске планине. У Рипејским планинама, више Беле Алатирске планине, где протиче Бела Река, Сварог је основао Сваргу – небеско царство Богова. На тој планини, из изданка, израстао је Бели Брест, представљајући спону света. А гране Белог Бреста Света пружиле су се ка самом небу.

„На гранама, окренутим ка истоку
Алконост је свио своје гнездо,
А на гранама окренутим ка западу,
Своје гнездо свила је птица Сирин.
У корењу Змај се мешкољи.
Покрај стабла пролази небески цар-
Сам Сварог, а са њим Лада-Мајчица.“
Коледова књига

У Рипејским планинама, у близини Алатирске планине, расло је и друго чаробно дрвеће. На планини Хванури издизао се чемпрес – дрво смрти; на планини Березанињи – бреза, дрво поезије посвећено Богу Барми. А на Алатирској планини Сварог је засадио Иријски врт, у којем је расла вишња, дрво посвећено Вишњем. У овај врт долеће Гамајун. Поред се налазио сунчев храст, са корењем изнад Земље и гранама под Земљом; његово корење је код Сунца, а дванаест грана јесу дванаест Веда.

На Алатирској планини расла је и јабука са златним плодовима. Онај ко окуси златне јабуке стиче вечну младост и власт над Васељеном. Грифони, василиске, змајеви и планински горостаси чувају све прилазе врту. А саму јабуку са златним плодовима чува дракон Ладон. Ни пешак, ни коњаник не могу прићи овом врту.

КОЛО СВАРОГА

Сварга је исто тако и звездано небо које се назива Точак Сварогов. Механизам тог точка је сложен. Он се налази крај Поларне Звезде или Седава-Звезде на Стожару – небеској оси.

Точак се за један дан окрене око Стожара и окрене, а пун круг направи за годину дана. Најспорије окретање, које могу ушчитити само мудраци, траје око 27 000 година. То окретање условљава лагано смењивање зодијачких сазвежђа, који се на северу могу видети у време пролећне равнодневнице. То време носи назив Дани Сварогови. Они се деле на дванаест зодијачних ера, а свака од њих траје мало више

од две хиљаде година.

Сунце се креће у Сунчевом појасу и у току једне зодијачке ере, из једног знака зодијака, пређе у други. Ми данас живимо у еир Риба, добу свирепости, а ближи се ера Кришњег-Водолије.

Бог времена и астролога, Числобог, израчунава колико траје ера и дан Сварогов.

„И Числобог наше дане броји,
Боговима казује своје бројеве-
Дал` ће бити Дан Сварожји,
Ил` ће бити Ноћ.“
Велесова књига

Полако се окреће Тоћак Сварге. Њега покреће сам Перун Сварожич. Числобог му предочава бројеве, а људи моле Перуна да и надаље чува поредак у свету и окреће Звездане Точкове.

„И Громовнику, Богу Перуну,
Богу битака и војевања, говорише:
Ти, што оживљаваш појавно,
Точкове немој престати да окрећеш.“
Велесова књига

Казалке Космичког сата се померају и прелазе из једног знака зодијака у други. И у новом знаку, у новој зодијачкој ери, силе Космоса делују сагласно Закону који је изложен у Ведама.

МАКОШ

Макош је знаменита богиња. Она познаје тајну Права. Познаје и тајну Кола Свароговог. Њеним заповедима покоравају се богови и људи. Она налаже поштовање обичаја, обреда. Опрашта и награђује оне који су истрајни у вршењу древних обреда. Високо на небу, у небеској палати, она борава са својим помоћницима Судбом и Несудбом, и преде нити судбине.

„Она нити преде, клупко мота,
Не преде она нити просте, већ чаробне.
Од тих нити наш живот испреплетан је-
Од заплитања-рођења па до краја,
До последњег распитања-смрти.“
Коледова књига

Макош је Небеска Мајка, небески закон, Прав. Трећи лик Бога. Први лик је Отац, други је Син, а трећи је Мајка, је је мајка и Божји Дух који покреће свет. Управо Мајка даје Сину живот. То значи да се Свет мења. После Оца појављује се Син, затим сам Син постаје Отац и поново рађа Сина.

Макош познаје тајну судбина, тајну претходних живота и нових оваплоћења. Она

захтева да човек следи назначени пут. Између добра и зла+, где добро значи следити пут Права, а зло одступање од њега, она пружа слободу избора. Онај ко застрани губи себе и своју душу, њега Макош, немајући милости, кажњава. Такви се поново оваплоћују на Земљи, али не у људском облику.

Макош је жена и стога је нестална. Може да пружи и радост и тугу. Она поштеђује и награђује само оне који су духом јаки, који се боре за срећу. Она указује на то како пронаћи излаз из најбезнадежнијих ситуација ако човек није клонуо духом, ако не очајава, ако уз све напоре истрајава, ако је остао доследан себи и својим сновима и тада Макош човеку даје Срећу, богињу Среће и успеха, а човек отвара врата и Срећа га дочекује када закорачи.

Али ако се човек препустио, ако не верује, ако се одрекао својих снова, ако се уморио и дигао руке од свега, тад ће можда Крива помоћи, а он ће се суочити са горким разочарењем. Макош преиначава свој лик. Онога који је одбачен кроз живот ће повести Једноок Зло, Крива, Тешка, Несудба, Несрећа. Повешће га тамо где над гробовима вћ наричу Карна и Жал.

ВЕЛЕС И АЗОВА

Велеса је најпре родила Небеска Крава Земун, зачевши са богом Родом, који је у облику Сунчеве Суре, реке Ра, потекао са Беле планине.

Велес је дошао на свет пре Вишњег, оличавајући силазак Свевишњег. Вишњи се, потом, појаиво међу људима, као оваплоћени исн Сварога и Мајке Сва, као Син, који је створио Оца. А Велес је за цео живи свет представљао оличење силаска Свевишњег (за људе, чаробна племена и животиње), због тога се Велес оваплотио у сину Небеске Краве и Рода. Зато се Велес појавио пре Вишњег. Велес му је утро пут, свет припремио за долазак Вишњег.

Тек рођеног Велеса отео је бог Пан, син Вија, цара подземног света. Он је подигао његову колевку и понео га изнад океана. Али је Велес почео да расте и добија на тежини. Пан није више издржао те је испустио бебу заједно са колевком.

Велес је, плутајући у колевци, стигао до обала великог острва, који је у спомен на овај догађај назван Таврида („тавр“ значи бик, а Велес значи бикович). Овде се Велес сукобио са Коршуном, спасавајући принцезу Лабудицу, духа Азовског мора, која се звала Азовушка. Азовушка је била ћерка Сварога и Мајке Сва.

Велсе и Азовушка су се заволели. Убрзо су се и венчали и започели заједнички живот. Острво Бујан, на Азовском и Црном мору, било је њихово чаробно станиште. На њему се налази дворац, испред којег се издижу чаробни храст и јела.

„На храсту виси златан ланац.

Мачак Бајун важно по ланцу корача.

Кад удесно крене он песму испева,

А кад крене улево бајку започиње...“

Коледова књига

ВЕЛЕС ОДЛАЗИ У АЗОВ-ГОРУ

Кад је Диј људима наметнуо сувише велики данак, они су престали да му приносе

жртве. Тад Диј поче да кажњава преступнике и људи се за помоћ обратише Велесу. Бог Велес се одазва и савлада Дија; разори његов небески дворцац изграђен од орловских крила. Велес је Дија збацио с неба, пославши га у царство Вија, а људи су ликовали:

„О Боже Велесе! Ти си наше Сунце,
Озарујеш поља!
Ти си и Месец и Звездани Појас!
Ти си процвала наша Земља!
Тебе следи небеска војска!
Ти си премудар и силни Бог!
Ти си од Орла бржи и крилатији!
Злокобног Дија ти надвлада!“
Коледова књига

Међутим, Диј се уз помоћ Вија, поново уздигао и стигао на Земљу, приредивши гозбу на коју је, у име измирења, био позван и сам Велес. Када је Велес стигао, Диј му је понудио пехар у коме је био отров. Отпивши из пехара, Велес се спусти у царство Вија, где је био заточен у најудаљенијој пећини.

Тад му у помоћ прискочи Азовушка. Она се спусти до Вија и замоли га да пусти Велеса. Велес и Азовушка, упутивши се ка излазу, кренуше кроз подземне одаје и палате. Али на самом излазу из пећина проломи се глас Свевишњег Вишњег, који рече да Азовушка може да изађе на тај излаз, али Велес, будући да је лишен пређашњег тела, мораће да прође кроз друга врата, односно, да се кроз много поколења поново роди.

Али Азовушка није желела да напусти Велеса. Азова-гора се затворила, а она је остала заточена с Велесом, чекајући друга времена.

Након тога Велес је умирао и рађао се много пута. Био је и Дон, син Дану, и Рамна, син Бога Ра, и Тавра, био је и Ас-Асила, Астер. И Азовушка је имала бројне своје ликове.

ДРУГО РОЂЕЊЕ ВЕЛЕСА

Други пут је Велеса и његову сестру Алтинку родила кћерка краве Земун Амелфа.

Отац је био сам бог Сунца – Ра.

Кад су Велес и Алтинка били мали, Амелфа је дозволила да се описмењују. Тако су они у Ведама прочитали да су Сварожичи и Дијевичи, у далекој прочлости, ослободили облаке-краве из Вијевог заточеништва, и да су их, потом, Сварожичи одвели. Али те краве беху сестре њихове мајке Амелфе, стога Велес и Алтинка наумише да их врате.

Они преотеше из Ирија облаке-краве и поведоше их у Азов-гору. Сварог и Сварожичи такву самовољу нису допуштали. Дајбог се дао у потеру, намеравајући да од Велеца преотме краве.

Али кад зачу Велеса како пева и свира чудесне гусле, он заборави на све и замени краве з агусле бога Велеса.

Велеса су Вишњи и Жива учили да пева и свира гусле. Људи би, дивећи се његовој

умешности, говорили:

„Бољег певача на свету целом нема!
Велеса наш Боже!
Подучаваше тебе Вишњи и Жива,
И певаше ти Јасну Књигу!“
Коледова књига

ВЕЛЕС ПОДУЧАВА ЉУДЕ

Велес онда замоли Сварога да му искује плуг и уз то одговарајућег гвозденог коња. Сварог му услиши молбу. Тада Велес поче подучавати људе како да земљу обрађују, како да сеју и жању, како да справљају пшенично пиво. Велес је људе подучавао и вери и мудрости (веденију). Учио их је како да правоверно приносе жртве, преносио им је звездану мудрост, описмењавао их, дао им први календар. Извршио је поделу људи на сталеже, установио је прве законе. Онога ко га не би слушао, који није желео да учи и ради, Велес би кажњавао: кад наиђе на лењивца он би га обично шчепао за руку или ногу, и лењивац је имао среће ако га само добра завитла, јер би могао и горе да прође. Људи почеше Амелфи да се жале, а она би га прекоревала. Велес није био рад да слуша придиковања. Окупио је ратнике и појавио се на цлављу-гозби у најближем селу. Стаде дружина да се гости и весели. А потом, као на тризни, почеше да се надмећу по снази. Најпре у шали, а чим се људи разиђоше, они започеше праву жестоку тучу. Велес покуша да растави завађене стране, али нико није помишљо да прекине крваву тучу. Тада Велес позва своју дружину: шумске духове, вукодлаке, и друге шумске житеље и поче да бије сваког ко му је допао шака. Мушкарци поново похиташе Амелфи, желећи да измоле заштиту од ње, а она, како би умирила Велеса, посла своју најмлађу кћерку Атлинку. Дохита Атлинка, дограби Велеса и поведе га мајчици рођеној, на суд, а ова синчића затвори у ковчег. И дружина његова остаде без вође. Примети то Атлинка док је ишла по воду и одлучи да пусти Велеса. Одјурџи и отвори ковчег. Искочи Велес напоље, ишчупа из корена столетни бели брест и похита дружини у помоћ. Стаде да замахује својим белим брестом и људи му се покорише. Приносише му злато и сребро.

„Ми ради јесмо дарове приносити –
Сваке године на Велесов дан!
Од жетелаца донећемо жито,
Од пекара – колач,
Од невеста – венчано,
Примићемо дарова занатлијске.
Велесе, прими наше дарове!“
Коледова књига

ВЕЛЕС УЧИ ПОКАЈАЊУ

Велес није био вољан да седи код куће. Са пријатељима је лутао по белом свету,

пловио сињим морима. Бавио се трговином, али је и војевао. Много тога он је проживео. Победио је Дија и Дијевичеве, када су му отели сестру и мајку. Црне Дијеве планине преобратио је у Бело-Злате Алтајске планине. Помогло је да се бог Перун избави из заточеништва и победи Скипера-звер. Велес и његова војска ратовали су са родом Дија и Вија, не штедећ при том ни људе ни чудесна племена која су се овим боговима клањала. Борба је била непрестана због чега су људи били огорчени и љути на Велеса. Стога Велес закључи да им јевреме да се очисте и покају пред Свевишњим. Једном је Велес једрио по Црном мору. И рече он пријатељима-гусарима: „Здраво да сте морнари! Много смо душа људских погубили, сада је време да своју душу спасемо. Морамо доћи до Алатира, до небеског Иријског врта!“ А како стићи до Алатира? Уколико је правац пловидбе праволинијски стиже се до ушћа реке Ра и Смородинке, затим поред острва Бујана, током реке Смородинке – седам недеља би трајало путовање. Међутим, тај планински пут чувају планински горостаси, који, бацајући камење с планина, потапају бродове. А уколико се плови заобилазним путем, онда се пловидба одвија преко Тврдоземног, Атлантиског, Белог мора, а затим речним токовима. Тако се не би стигло до доредишта ни за двеста година! И запловише они директним морским правцем. Стигоше до ушћа реке Ра, до планине Сарачинске и поставише бродске лествице. Велес, заједно са својом дружином, поче да се пење на врх Сарачинске планине. Негде на пола пута, он угледа огромну лобању. Удари је ногом и продужи даље. И зачу пророчки глас: „Здраво да си, Веселе сине Суревичу! Ту где почива глава јуначка био је Валу, којег је Индра покосио! Јунак тај не беше слабији од тебе!“ Успентра се Велес на сам врх и спази Црни Камен, на коме беше записано:

„Ко над овим каменом буде шале збијао,
Ко црни камен буде прескакао –
Тај ће заувек ту и остати.“
Коледова књига

Велес баци поглед на камен, пожелеле да се начас нашали, али се замисли и то не учини. Указаше му се Горињани и упутише се куда се то упутио. Велес одговори да је пошао на Алатирску планину како би се, храму Свевишњег помолио, и у млечној реци се опрао. „Помоли се и за нас моћни Велесе!“ – замолише га Горињани. И заплови Велес, најпре током реке Ра, а затим реком Смородинком. И стиже до Сварге. Молио се у храму Свевишњег, тражећи од Бога, због почињених многих греха, опроштај за себе, своју дружину и за Горињане. Онда се окупао у млечној реци. И цела његова дружина се окупала у реци. У повратку, Велес је поново пристао уз планину Сарачинску. Попе се до Црног камена и поче да се шегачи, збија шале, да га прескаче. Утом се древно предсказање обистини и Велес се преобрази у чувара реке Смородине, реке Ра, и Црног камена.

ВЕЛЕС И ЈАСУЊА

Велес и Пеурн су били нераздвојни пријатељи. Перун је поштовао бога Велеса јер је, захваљујући њему, ослобођен, јер се повратио у живот, и успео да победи свог љутог непријатеља Скипера-звер.

Али позната је и прича о борби између Перуна и Велеса. Перун је божји син, а Велес је дух божји.

Због тога је историја сукоба Перуна и Велеса заправо историја супростављености тела и духа, силе и мудрости.

Наводи се и разлог тог сукоба: подстрекивач раздора је Дијев род. Реч је о томе да су се и Перун и Велес заљубили у прелепу Диву-Додолу, кћерку Дија. Али Дива је, одабравши Перуна, одбила Велеса. Међутим Велес, бог љубави завео је Диву и она му је родила сина Јарилу.

Али пре тога, тугујући због тога што је одбијен, Велес пође куд га ноге носе, стигавши тако до реке Смородине. Ту су га срели горостаси: Дубиња, Гориња и Усиња. Дубиња је извртао храстова стабла, Гориња је померао планине, а Усиња је брком својим у Смородини ловио јесетре. Побратимише се Велес и горостаси, настављајући даље пут заједно. Намерише да пређу преко реке Смородине. Само како то да ураде? Усиња тад припомогну. Забаци своје бркове преко реке и, прелазећи преко њих као преко моста они пређоше на другу обалу. И тамо, покрај реке, угледаше колибу на кокошјим ногама.

Велес рече да је то дом Буре-Јаге, које је у претходном животу (док је он био Дон) била његова супруга Јасуња Светогоровна. Али када је он пострадао, она се од силне туге преобратила у Буру-Јагу.

Богови свратише у ту кућу, и ту остадоше да преноће. Сутрадан ујутро пођоше у лов-шуму, а Гориња остаде сам у кући. Утом се плаво небо помрачи, ветар поче да дува, ковитлајући облак прашине, храстова стабла у шуми стадоше да се повијају; и у огњеном ступу, замећујући трагове, долете Бура-Јага Златна Нога. Изудара она Горињу и поједе сав ручак.

Сутрадан Гориња остаде сам у кући, а прекосутра Усуња. То исто догоди се и њима. Најзад, Велес остаде сам у кући. Долете Јага и заподену борбу са Велесом. Али, препознавши једно друго, они се измирише и постадоше муж и жена.

Међутим, то се Амелфи, Велесовој мајци није допало. „Како си Велесе могао да се ожениш зеленокожом вештицом?“ – зачуди се она. И одлучи она да се реши Јаге. Затворила је Велесову супругу у парно купатило. Затим га толико загреја да Јага, не могавши да поднесе високу температуру, премину. Одна Јагино тело положи у ковчег-трупац, затвори га и пусти га да плута по Хавалинском мору.

Велес, уз помоћ небеских богова, ослободи Јагу и поврати је у живот. Али на заповед своје мајке и према закону Вишњег, кој забрањује женидбу без родитељског благослова, он беше принуђен да је остави. Био је веома несрећан што родитељи у Јаги нису препознали Јасуњу Светогоровну.

А Јага-Јасуња се вратила у своју колибу на обали реке Смородине. Касније је она поново одлазила Велесу, испољавајући своје друге ликове.

ВИЛА, ДОМНА, АСЈА И СИДА

Сура нареди својим синовима, Велесу и његовом брату Хорсу, да себи нађу супруге. Они у пољу одапеше стреле. Тамо где стрела падне треба да траже невесту младу. Тако је Хорс нашао Зору-Зореницу, а Велесова стрела одлете далеко иза гора и паде у рит, право пред принцезу Жабу. Велес доведе Жабу у кућу.

Онда Сура и Амелфа стадоше да искушавају Зору Зореницу и Жабу, у намери да провере какве су домаћице. Наредише им да испеку хлеб и исткају тепих. Жаба је исткала најлепши тепих и испекла најкуснији хлеб. Затим Жабу и Зору Зореницу позваше на прославу, да би видели како она плеше. И Жаба скиде своју жабљу кожу, и преобративши се у Премудру Вилу, дође на прославу.

Велес утом реши да жабљу кожу спали. Он дође кући и баци је у ватру, чиме је нарушио прадавни завет.

Због тога је Вила отишла у Нав, а Велес се преобразио у Чудо-Јудо.

Велесу су прорекли да ће клетва пасти само ако га, као такву наказу, заволи прелепа девојка.

Велес је просио многе девојке, али, вођене страхом, оне су га се клониле. Просио је и Домну, кћерку реке Ра. Али је Домна, пренеражена, себи одузела живот и претворила се у реку.

Али Велесу је, као богу љубави, пошло за руком да, и као наказа, придобије Асју Звездицу, кћерку човека, која се у њега заљубила. Прелепа Асја је са њега скинула клетву; они су се узели и потом дуго и срећно живели на острву Бујану и у Светим Горама.

Асја и Велес су добили кћерку Поману, коју је по рођењу украла Марена (други Лелин лик, лик супарнице Велесове). Међутим, Поману је ослободио Томина, Домнин брат, син Славутич.

Асја, Велесова супруга, била је смртна. Кад је дошло време, она је отишла у Нав, а за њом и Велес.

Стигавши у Нав, он сретe Вилу Сиду која чува пут у Нав и сазна да су све његове жене биле Сидини ликови, оличење њених силазака у овоземаљски свет. И Азовушка и Златна Мајка, и јасуња Светогоровна и Бура Јага и Дива Дијевна и Домна и Асја Зведица.

Међутим, то није засметало њеним ликовима да живе засебно једна од друге, да због Велеса буду чак и љубоморна једна на другу.

Од тог доба Велес се није одвајао од Сиде. А кад је Кашчеј преотео Сиду, он је однео победу над Кашчејем и уз помоћ својих пријатеља савладао његову војску. У тој великој бици, предвођени Светибором и Велесом, прославили су се духови дрвећа и животиња. Од тада Велес слови за господара шума, животињског света, богатстава, поезије, бога месечеве светлости, брата Сунца. Од тада се верује да он оличава силазак Свевишњег и да је Велики заштитник Права.

ЦРНОБОГ

У Наву, на Црним планинама, свио се у клупко црни Змај. После пораза у бици са Сварогом и Сварожичима, његови ратници раштракаше се по Земљи.

Полете онда Правда ка небесима, право ка самом небеском Праоцу. А Неправда

остаде на Сировој земљи. Распротрла се Неправда по Земљи целој, по васцелом поднебеском царству – напаћеном.

Црном Змају, богу хладноћа, разарања, смрти, служе црни врачеве, магови. Око његове палате гамижу змије – Ламије. Шумски духови и вукодлаци лутају црним шумама.

„Над царством таме

Надвили су тешки облаци.

Јато гаврана кружи.

То Црнобог-Кашчеј бес свој искаљује,

Окупља врачеве и вештице –

Све слуге Црног бога.“

Коледова књига

Црни бог је Господар Таме, Нава, Пакленог царства. Његов престо се налази у Црном замку; крај њега је богиња смрти Марена, а пред њим седи Радгост, загробни судија са главом лава.

Виј, брат бога неба Дија, је војсковођа у војсци Црног бога. У мирнодопско доба Виј је тамничар у Паклу. Он у руци држи огњени бич, којим части грешнике.

Његови капци су тешки. Па их Вијеви садрузи држе уз помоћ вила. Ако се деси те Виј отвори очи, онд ачовек, на којег он упери свој поглед, остг трена умире. Виј не подноси сунчеву светлост, због тога радије борави под земљом. Црном богу служе и демони – јасуњи: Вијев син Пан са копитама јарца, црна Рода Бака, дракон Јага, врач Маргаст, сестрица Мага-Мазата, вештица Путана и демоница Црна Кали. Вукодлаци, црни магови и вештице чине војску Црног бога. Његове слуге су све силе таме, житељи Пакла, демони Ада.

Власт Црнобога је јака. Потчињена му је целокупна тамна страна Постојања. Из њега избија хладноћа, Космичка тама.

Црни бог воли да облачи сутани, да пребира бројанице. Тако се он подсмева вери, јер пориче постојање Бога; пориче чак и своје постојање.

Црни бог ратује са свим боговима. Дешава се да стане на страну једног од богова, али то чини само са једним циљем – да пољуља веру у друге богове. Он руши храмове, спаљује књига. Али, исто тако, он и пише књиге, оне књиге чија је основна намена да униште истинску ведску веру.

Његов је циљ: оковати ледом људске душе и васцели свет. Због тога је он Господар Севера. Његова супруга је богиња смрти Мара. Црнобог и Мара донели су на свет многе демоне и демонице: Мароку, Мора, Црну Немоћ, као и кћерке Лихоманкиња, које код људи изазивају болести: Потресушу, Погледушу, Пискавушу, Дебелушку, Нему, Глуву, Ломљавку, Жутаћку, Слабачку, Немирку, Зимогрожљивку, Грактушу и др.

Понекад је било да ратници Црнобога – црног Змаја завладају готово целим светом. Тад би велики ледници прекрили већи део Земље, над којом би се надвило зло. Да би победио зло и свету вратио Правду, Свевишњи се спустио у нашу Васељену. Тако је, од свих других нама непознатих светова, издвојио баш наш.

ВИШЊИ И МАЈА

Сварог и Сварогов дух, птица мајка Сва, преобратили су се у голуба и голубицу. Свенишњ и Вишњи, који је плод љубави Сваргоа и птице Мајке Сва, сишао је на Земљу.

„То је Вишњи – Свенишњи Боже,
Онај што Сунцем сија у Сварги,
Што је, родивши се, закоралио трипут
Далеко, кроз простор Васељењн.
То је Делија – Син Закона,
Јав, Нав и Прав он походише.
У стопама његовим је извор меда,
А високо, у стопи Сура исијава...
Корацима својим он спаја
Тројединство – Земљу и небо.“

Коледова књига

У Иријском врту, високо на Алатирској планини, помоли се звездани цвет Астра. Зрацима тананим, злаћаним, који се попут нити пружаше од звезда, Род озари чаробни цвет и Астра процвета. Из латица звезданог цвета појави се златна жена Маја.

Онда се у Иријском врту појави златни дворац. Маја је, седећи покрај прозора, везла: прва извезена шара беше Сунце Црвено, друга Месец Светли, а трећа звезда рој.

Са небеса, у обличју голуба, Златој Маји слете Вишњи. Злата Маја и Вишњи изродише Кришњег који, снагом Права, држи Сунце и Светли Месец, расипа звезда рој по кристалном небеском своду.

„Лице његово је жарко,
На потиљку Месец му сија,
На челу му је звезда рој.
Кришњи у рукама држи
Књигу Звездану –
Књигу Јасну, златну књигу Веда.“
Коледова књига

КРИШЊИ

Кришњи, син Вишњег и Злате Маје, рођен је у овоземаљском свету да би победио зло и људима пренео ведско знање.

У то време је на земљи владао црни Змај. Овај бог зла лишио је људе ватре и топлоте. Он је сакрио ватру у Црним планинама. Кришњи и његов верни друг Белогриви коњ су, од Црног бога, украли ватру.

Црни бог, преображен у Змаја, полетео је за Кришњим. А кад су се, на обалама Северног океана, супарници сукобили, Кришњи је окувао Црног бога огромним сантама леда. Кришњи је, после тога, људима предао ватру и заповедио:

„Запалите Огањ Свети“

Нек се распламсају ватре –
Пружајући се небу под облаке“
Славите и не заборавите Кришњег!
Сина Злате Маје и Вишњег!“
Коледова књига

Поводом победе над великим црним Змајем, и Иријском врту окупили су се сви јасуни – небески житељи, сви Сварогови синови. Они су испијали чаробни напиток – медну Суру и размишљали, ко је од њих достојан да пије Суру из пехара Бога Свевишњег?

Недоумицу је разрешио сам Кришњи, одлетевши у Сваргу на Гамајуну, птици Вишњег. Он је донео пехар Вишњег, отпио из њега, и пожалио што људи не знају шта је Сура. Тада је, боравећи у Сварги, пролио на Земљу Суру из пехара: „Пијте, људи Суру чудесну! Славите Суру и Кришњег! Пијте истину Божјих Веда!“

„Сура је мед од трава што врије!
Сура је Сунце Жарко!
Сура је Веда поимања!
Сура је траг Свевишњег Вишњег!
Сура је истина Бога Кришњег!“
Коледова књига

КРИШЊИ И РАДА

Рада је кћерка господарице мора и бога Сунца Ра. Живела је на Сунчевом острву. Запросио ју је Тритон, исн морског цара, али Рада није желела да се уда за њега. Рак-самац је саветова како да одбије удварача. Он јој даде травку-суварку коју Тритон није могао поднети, због чега се и вратио својој кући.

Рада је била толико лепа да је, причало се, милија од самог жарког Сунца. Дознавши то, бог Сунца Ра, уприличи надметање са својом кћерком: ко од њих јаче сија? Након надметања сви се сагласише да на небу јаче сија Сунце, а на Земљи Рада.

Глас о Радиној лепоти допре и до Кришњег. Он опреми летећу лађу и полете на острво Сунца Ра. Појави се пред богом Сунца Ра и затражи руку његове кћерке, прелепе Раде. Бог Ра одговори да, пре тога, он мора да се докаже и изврши три задатка.

Први задатак: Кришњи мора да прикаже витешки скок; да јашући на коњу допре до Раде док буде седела у високој кули која сеже до неба. Кад долети до прозора требало би да скине прстен са Радиног прста и пољуби је у уста румена. Кришњи је лако обавио овај задатак, јер је крилати Белогриви коњ узлетео до самог неба. Да би извршио други задатак, Кришњи је еребало да, за један дан, укорти Златорогог дивљег јарца, упрегне га у плуг, пооре њиву, посеје раж, пожање изникле усеве, справи пиво и њиме послужи госте. Кришњи је и овај задатак лако обавио.

Бог Ра је онда и трећи пут искушао Кришњег. Кришњи је требало да пронађе кључ који је Рада изгубила на пољани. Само се тим кључем могао откључати катанац којим је била закључана Радина кика. Кика се могла расплести једино ако се катанац откључа (расплетена коса симболизовала је удају).

И Кришњи пронаше кључ. Испостави се да је први цвет тај кључ (кључ-цвет). Убрзо након тога, Кришњи и Рада се венчаше и примише златне венце.

„На глави миле Раде,
Стоји венца исплетен од првог цвећа.
На глави Кришњег је венац од љиљана.
Појављиваху се Рада и Кришњи
На морском стрмом жалу,
Обасјавајући поднебесје,
Попут Дуге и Сунца.“
Коледова књига

РА, ОКА, КАМА И АЛАТИРКА

Када је бог Ра остарио, рече Небеској Крави: „Ја још живим, али је моје срце уморно од живота... уздигни ме у висине на роговима својим! Претворићу се у небеску реку, ону која раздваја Јав и Нав“.

И попримивши обличје реке Ра он потече са планина које су касније назване Уралске, јер се налазе уз реку Ра. Данас та река носи назив Волга, у горњем току Бела Волошка, а у доњем Дон (у далекој прошлости Волга и Дон су се уливале недалеко од Волго-Донског канала).

На Сунчевом острву Ради и Кришњем роди се Кама, бог љубави. Црни гавран оте Каму и понесе га изнад мора, па га, потом, баци са висина.

Бога Каму прогута кит, али Кама замоли за помоћ Свевишњег, који услиши његову молбу. Свевишњи заповеди, те кит избаци из себе бога Каму на копно. Упути се онда он у Ириј, где га поздравише сви богови.

„Кришњи му даде лук и стреле,
Рада му доведе ата.
Сварог му даде прстенчић.
А Лада-мајчица црвену ружу.
Ако би стрела Камина срце пробола
Запламтело би оно љубавним жаром.
Ако би Кама ставио прстен на прст –
Значило би – биће свадбе ускоро.
Ако би подарио ружу црвену
Значило би – љубав ће вечно цветати!“
Коледова књига, Пе

Прелазећи тако једном преко поља, Кама сретe Оку, прелепу богињу љубави.

Заволеше се и ускоро приредише свадбено весеље.

Током прославе Кама и Ока заподенуше спор око тога чије љубавне чини имају

већу моћ? Кама онда предложи да пођу у поље и одапну стреле, циљајући једно у друго, како би видели кога ће пробости љубавна стрела. Њихове чини имадоше такву моћ да чим стреле, у облику црвених ружа, погодише Каму и Оку у срце, они падоше на земљу и умреше од љубави. Из њихових срца потече бујица крви која се преобрати у реке Каму и Оку.

А овако је настала река Алатирка. Једном се Кришњи, јашући свог Белогривог коња, упути на планину Алатирску. Наједном, угледа он на Алатиру црног Гаврана. Извади Кришњи златну стрелу и натегну је. Али Гавран му рече: „Немој стрелу одапети, немој ме убити! Него послушај што ћу ти рећи. Свевишњи тебе позива! вода из крчага истекла је сва и окончано је доба Кришњег! Ново доба наступа! Точак је небеса окренуо.“

Не послуша Кришњи Гаврана и одапе стрелу. Али стрела промени правац и зари се Кришњем право у срце. Крв, потекла из срца Кришњег, претвори се у реку Алатирку.

А кад на Алариску планину стигоше Рада и Маја, угледаше оне Кришњег како се успиње ка трону Свевишњег.

КУПАЛА И КОСТРОМА

Бог месеца и огња, бог огњених жртвених приношења и домаћег огњишта Смаргл Сварожич ноћу на небесима стоји на стражи држећи огњени мач. Он зло не пушта да уђе у свет.

Овако он одговори богињи ноћи Купалници кад га она, једном, позва на реку Ра, да присуствује русалијама, љубавним играма:

„Морам целе ноћи, све до свитања будан бити,
На небесима стражу чувати, и пазити
Да се Црни Змај, из таме, не појави,
И пшеницу на њиви не погази,
Млеко кравама не украде,
А мајкама децу нејаку...“
„Коледова књига“ Ха

Само једном у току године, на дан јесење равнодневнице, он напушта свој положај и одазива се на позив Купалнице. Тада ноћ постаје дужа, а дан краћи, а у свет, преко црног облака, продире зло. А на дан летњег солстиција, кроз девет месеци, Смарглу и Купалници рађају се деца Кострома и Купала. На тај дан почињу Купалски празници.

Према предању, некада давно на дан Купале, на реку Ра долете птица смрти Сирин. Певаше она чудесне песме. Међутим, онај ко ју је слушао, пратио би Сирин и царство Нава, заборављајући на свет око себе.

Купала и Кострома не послушаше упозорења своје мајке Купалнице и похиташе, крадом, у поље како би чули птицу Сирин, из чега се изроди есрећа.

Судбина је раздвојила брата и сестру. Купалу су, као дете, на заповед Господара Таме, преко девет мора и девет гора, однеле гуске-лабуди и птица Сирин.

Много година је од тада прошло. И ето, Кострома, шетајући обалом реке исплете

венац, дичећи се при том да јој ветар, са главе, неће однети венац. Према веровању то је значило да се неће удати. Због тога што је била хвалисава, богови је казнише. Ветар одувао венац с њене главе и пустио га низ воду. Купала који, у свом чуну туда пролазише, покупи венац.

Кострома не препозна свог рођеног брата, а обичај налагаше да се узму.

„Бела, румена Костромо,
Зашто ти Купалу волиш?
Волим ја Купалу
Због његове кудраве косе,
Браде тршаве...“
Коледова књига

Упрличише они свадбено весеље, након чега млада и младожења сазнаше да су заправо брат и сестра. Одлучише онда да себи одузму живот, и утопише се у реци. Кострома се преобрази у русалку или мавку. Сажаливши се, богови, преобратише Купалу и Кострому у свет Купала и Мавка (Иван и Марја).

„У ноћи Купале људи
Цвеће ће брати, певајући:
Ова травка цветић симболизује брата и сестру,
То је Купала са Костромом.
Жути цвет је брат,
А плави сестрица.“
Коледова књига Ха

ХОРС И ЗОРА ЗОРЕНИЦА

Хорс је био син бога сунца Ра и брат Велеса Суревича. Ра је рођен из лица Рода; он је хиљадама година управљао сунчевим кочијама, довозећи Сунце на небески свод. Уморан више од тога, он се преобрази у Суру, сунчев медни напитак, и реку Ра. Пошто се Ра преобратио у реку, управљање Сунчевим кочијама преузе његов син Хорс.

Хорс се, пред свануће, одмара на сунчевим острвима Радости (на острву Родос и другим). Према Велесовој књизи, кад на ова острва, на белом коњу, дојезди Јутарњик, он каже: „Хајде Сунце, крени ти у своје плаве лугове. Време ти је да уђеш у кочије и мотриш са истока!“

А увече, када сунце зађе за хоризонт, јашући вранца, појављује се Вечерњак и каже: „Сунце је зашло за горе и оставило своје златне кочије!“ тад врачаре разуздавају коње Сунчеве, а Сунце иде на починак. Пут острва Радости волови, све до свитања, вуку његова кола по плавој степи, по Млечном путу. А отуда ујутро, Сунце, наново, излази у златним кочијама.

Једном је Хорс, пролазећи небескимсводом, бацио поглед надоле, на Земљу. И поази како се, крај острва Бујан, купају Зора Зореница и њене сестре: Полуданица, Вечерка, и Ноћна Купалница.

Хорс се заљуби у звезду Зору Зореницу и науми да се њоме ожени. На свадби Хорса

и Зоренице окупише се сви јасуњи-небески житељи.
На летећој лађи долетеле су Ладине ћерке, богиње живота, смтри и љубави:
зеленоока златокоса Жива, црномањаста Марена и плавокоса плавоока Лела. Оне
Зори поклониле златну мараму: „Кад је у рану зору рашириш, њоме ћеш обасјати
васцело поднебесје“. А Хорсу подарише пехар живе воде: „ко из овог пехара воду
пије, живеће довека“:

МЕСЕЦ, КИТОВРАС И ЗОРА

Зора Зореница је сваког јутра ширила своју златну мараму, а светлост се небом
разливала. Звезде су гасле, јер их је Зора Зореница заклањала.
Блистави Месец од звезда дозна за лепоту Зоре Зоренице. Беше он нежења, стога је
наумио да Хорсу преотме жену Зору. Али како то да изведе? Звезде га саветоваше
да се обрати получовеку-полукоњу Китоврасу, мајстору препредених наума.
Месец потражи Китовраса у удаљеним крајевима Кавкаских планина. А овај је,
јашући преко снежних врхова, одваљивао стење, главом упирући у само небо. У
свом уху Китоврас је носио кристалу кутију напуњеу водом. У њој је живела његова
супруга русалка.
Кад Китоврас заспа, Месец стаде да се, код русалке, распитује како Китовраса да
придобије и приволи га да му се повинује. Она му објасни да њен премудри муж
има једну слабост, а то је опијајући мед. Месец, по савету русалке, у све околне
здэнце усуну вино и опијајући мед.
Пошто се пробудио, Китоврас се, пијући из тих зденаца, опи, те га Месец без по
муке завеза. Пустио га је тек када се Китоврас заклео да ће, зарад њега, отети Зору
Зореницу.
Китоврас направи летећу лађу, прелепо је украси и на њој засади предиван врт.
Доплови до острва Радости и позва Зору на своју чудесну лађу. Обасу је даровима,
расприча се (а био је познати слаткоречивац) и одведе је Месецу.
Дознавши то Хорс се даде у потеру. У помоћ му притекоше Сварог и Лада –
заштитници брака, као и сви Сварожичи. Смаргл Сварожич својим мачем располути
Месец и Зору врати њеном супругу Хорсу.

„Блистави Месец, од тад,
Узалудно тражи на небу Зору Зореницу,
И не може је наћи.
Опет се појављује,
Али Смаргл-Огњобог
Мачем га поново пресеца...“
Коледова књига, Iвб

КИТОВРАС И ХРАМ СУНЦА

Како би окајао своје грехе, моћни Хорс наложи Китоврасу да, на Алатирској
планини, подигне храм Свевишњем. Храм је морао да буде изграђен од од камена
који, претходно, није дошао у додир са гвожђем, јер гвожђе скрнави камен. И
Китоврас рече богу Сунца: „Да бисмо подигли храм од чистог камена на планини

Алатирској, морамо позвати Гајмуна. Његове кажде ће исклесати камен Алатир без употребе гвожђа.“

Птица Гамају и камен Алатир у овоземаљском свету представљају Свевишњег.

Стога, ако магичне канце птице Гамају додирну камен Алатир, од њега могу настати храм и олтар.

Китоврас и Хорс обратише се птици Гајмун. Птица Свевишњег даде свој пристанак.

Тако Китоврас и Гамајун изградише на Алатирској планини храм Свевишњем.

„Саграђен беше храм
Висине седам врста,
Постављен беше на
Осамдесет стубова
Високо, високо
Подно небеса.
Око храма беше засађен
Иријски врт,
Ограђен
Плотом сребрним.
На свим стубовима
Беху запаљене свеће
Које никада не догоревају.
Беше храм дужине
шездесет лаката
ширине двадесет и висине тридесет.
На окнима храма
Стајаху решетке,
А двери беху исковане
Храм изнутра беше обложен златом
И драгим камењем.
И дванаест двери,
И дванаест окана
Беху украшени камењем:
Срцоликим, топазом,
Смарагдом;
Халкидоном, сафиром
И јасписом;
Цирконом, ахатом
И аметистом;
Хризолитом, берилом
И ониксом.
На зидовима храма
Камене птице и животиње
Као да беху живе,
Ка небу дрвеће се уздизаше,
Траве се увијаше, цвеће цветаше.“
Коледова књига, Iвб

ДАНИЦА

Хорс и зора зореница имали су кћерку Радуницу и сина Даницу. Додуше, за Даницу се причало да му је отац Месец, али Зореница је то порицала.

Преображен у Сокола, Даница би или летео изнад сињег мора или стајао на грани јасена, или на камену који сем насред мора издизао. Његова сестра Радуница, преобраћена у белу Лабудицу, пливала је, недалеко од њега, у морским таласима: „Зашто ти, брате мој, Ведри Соколе, тако замишљено упоно стојиш на грани, нетремице гледајући својим ведрим окицама у даљину? Можда ти је досадно у родном крају? Да ниси можда невесео?“

А Даница јој одговори: „Желео бих да узлетим високо изнад Сунца и звезда! Та, отац мој је велики Хорс! Желео бих да будем попут Свевишњег!“

И долете он оцу Хорсу, замлои га да му испуни сваку жељу ако је он „заиста његов син“. Хорс даде обећање и Даница замоли за допуштење да се провоза сунчевим кочијама како би, звезданим путем, стигао до трона Свевишњег.

Ражалости се Хорс и рече Даници: „Ако си сине наумио да стигнеш у само срце, и ако мислиш да је пут звездани привлачан, ако мислиш да ћеш тамо видети градове и палате, храмове богато саграђене, онда знај да ћеш најпре, на сунчевом путу, наићи на ликове звериње! Проћи ћеш ти поред оштрооге краве Земун, Рака са опасним кљештима, чељусти Лава, Шкорпије, рогова Седуње, и Штуке!“

Али Даница га не послуша. Седе он у кочије сунчеве и запути се небом. Али Хорсови коњи невештог кочијаша нису слушали. Коњи су вукли сунчеве кочије, спаљујући Небо и Земљу. На Земљи се шуме запалише, мора узавреше. Мајка Земља, сва у диму и ватри, рече Сварогу: „Зашто муње ћуте? Овоземаљски свет у ватри страда, гину деца моја, унуци моји!“

Сварог тад пусти на Даничине кочије муње. И паде Даница као звезда недалеко од острва Рујана.

„Олуја завија, громови праште,

Сунце Жарко не помаља се...

У мору, у таласима узбурканим

Тело Сокола плута...“

Коледова књига Iв

Сунце Жарко се, током дана, није појавило на небеском своду, па су Земљу осветљавали само пожари. Зора Зореница и Радуница прелетеше свет уздуж и попреко и пронађоше Даницино тело поред острва Рујана. Покопаше оне његово тело у шумском честару. Више гроба надвише се јова и јасика. Зореница и Радуница ронише сузе, које се, под зрацима жарког Сунца, окаменише и претворише у ћилибар.

Даницина душа се, онда, на заповед Свевишњег, преобрати у звезду која јуторм сија и наговештава нови дан.

СТРИБОГ

Као што су славили друге и Сварожиче тако су древни Словени славили и бога ветрова Стрибога. Ону су, у далекој прошлости, укротили морску стихију, измислили чамац, кормилио, сидро, једро.

Пошто су били морепловци, Руци су, наравно, славили Стрибога, који је, преображен у птицу Стратим, могао да изазове или обузда невреме.

Важни храмови Стрибога налазили су се на морским острвима, у близини речних ушћа, где би трговачки бродови често пристајали (на пример на острву Березањ, недалеко од ушћа Дњепра). Пред сам излазак на отворено море, руски бродови би пристајали на њему, а трговци би Стрибогу приносили богате дарове.

Према предању, Стрибог је рођен из дажа бога Рода. Попрививши обличје ветрова, Стрибог се по земљи жестио, а са Перуном је заједнички управљао громовима и муњама. Заједно са Сварогом и Сварожичима победио је Црног Змаја. Помогао је Перуну у борби са Скипером-звери, а Хорсу у борби са Месецом.

Стрибог је имао много синова и унука. То су били ветрови: Посвист, Подага, Погода. Посвист је најстарији ветар, бог невремена; живи у планинама на северу. Подага је жарки, суви ветар; живи у пустињама на југу. Погода је топли поветарац, бог пријатног времена.

Други ветрови се зову: Сиверко, Јужни, Западни и Источни. Сиверко носи хладноћу са Леденог океана. Он је веома суров и само је уочи лета незнатно одобровољен.

Јужни има ватрену јужну нарав; са собом носи топлоту и мирисе југа. Западни ветар је прави Европејац, помало сув, ума да буде и срдит, али је, све у свему добар малиша. А Источни, као Азијат, по карактеру је непредвидив, тајанствен и препреден.

Стрибогови унуци, Полуданик и Полуноћник, почесто су, у подне и у поноћ, несташни. Готово у сваком крају, чини се, на свакој гори живе бројни потомци бога ветрова.

„И слависмо ми... Перуна и Стрибога, који громовима и муњама господаре. А Стрибог се, у обличју ветрова, жести на земљи...“ (Велесова књига)

„И тако Стриби у степама фијучу, а невреме завија до пола ноћи...“ (Велесова књига)

„Ти ветрови, Стрибожји унуци, дувају са мора и стреле на храбре Игореве пукове наводе“ (Слово о полку Игореву)

„На истоку, не на источној страни, налази се Океан-море, на том Океану-мору храстово дебло је положено, на том деблу седи Страх-Рах. Ја ћу том Страху-Раху покоран бити и помолићу се – Дај ми Страх-Рах седамдесет седам ветрова, седамдесет седам вихора; ветар подневни, ветар поноћни, ветар суви који шуме исушује, ветрове који шуме мрачне уништавају, зелене траве бистре реке...“ (Из Руских бајалица)

„На Океан-мору живи Стратим-птица,
Стратим-птица перје отреса,
Океан-море се усталасава,
Потапа она лађе трговачке
Са товаром драгоценим.“
Голубија књига

ЦАР МОРСКИ И ВОЛИЊА

Руси-морепловци славили су како Стрибога, тако и самог Морског цара. Цар Водни ил цар Подводни, Црноморац, заједно са царицом Белорибицом влада подземним светом.

Поседује он подводни дворец, морску војску, златне кочије којима путује по мору. Било да је гневан или радостан он подиже таласе, потапа бродове. Морски Цар чува многе тајне. У његовом царству, на дну Океана, налази се пећина која води у Пакао. Одатле ће на Крају Времена изаћи Велики Црни Змај.

„На престолу седи Црноморски Змај-
Цар Подводни Морски чудо-јудо.
Окружују га чувари љути –
Ракови крабе са огромним кљештима.
Ту је и риба-сом са дугим брком,
И малић усати – шепртља убица,
И моруна, и штука зубата,
И јесетра-дивовска, жаба с трбухом – жбан,
Свим рибама цар је Белорибица!“
Коледова књига Vв

Осим Црноморског царства у мору постоји и друго царство. У њему живе људи и богови који су раније владали на копну. Касније су се спустили на морско дно заједно са великим острвом Атлантидом које је страдало у водама великог Потопа. Тим царством влада Волиња, господарица мора. Волиња је супруга Сунца-Ра. Пошто се Ра преобратио у реку, господарица мора и њено царство спустили су се на морско дно. Господарица мора и Сунце Ра имали су кћерке Раду, супругу Кришњег и Пленку ,супругу Светогора.

СВЕТОГОР И ПЛЕНКА

Светогор је рођен од Рода, како би заштитио пут у Нав, пут ка стубу који прдиржава небески свод.

Макош је предсказала да му је суђено да се ожени чудовиштем које живи пркео мора. Жалостан због таквогсознања, Светогор се упути ка далеким острвима. На једном острву, он наиђе на сиротињски, са оронулим кућицама град у којем не беше ни живе душе. На развалинама градског замка он угледа Змију, своју сушену. Ужаснут призором Светогор је удари чаробним мачем и да би измолио опроштај због почињеног греха, он остави на олтару полуразрушеног храма златни алтин. Од ударца чаробног мача Змија се преобрази у прелепу царицу Пленку. На Пленку је, раније, бацио чини црноморски Змај, када је одбила да се уда за њега. Чаробни Светогоров алтин, којег је Пленка пустила у оптицај, донео је граду незимерна богатства. Гдар је поново оживео, подигнути су прелепи дворци и храмови. Пленак се припреми за пловидбу, натоваривши на бродове злато и драго камење. С намером да тргује, она заплови према Царевом граду, у којем је владао Светогор. У том граду она сретe Светогора. Они се узеш и изродише кћерке Пленкиње. Тако се

предсказање Макош обистини.

СВЕТОГОР И ВАН

Високо у Светим планинама налази се стуб, којим је небески свод подупрт. Њега чува Светогор. Он обилази око њега, јашући на свом коњу. Његов коњ висином својом надмашује шуму, оклопом додирује облаке.

Светогор је спознао многе мудрости. Сазнао је да постоји пут у небеско царство. Био је толико mudar и силан да је успео да се попне на небески свод, поређавши планине једну на другу. Звезданим путем је стигао до трона Свевишњег. И рече му Свевишњи: „Испунићу ти сваку жељу, само не тражи царство небеско и пресветли Ириј!“

Тад Светогор замоли Свевишњег да га учини снажнијим и мудријим од свих богова и духова, од свих Сварогових синова. Вишњи му испуни жељу и рече: „Бићеш снажнији од свих синова Сварогових, али ће те Камен по својој снази превазићи! Бићеш ти мудрији од богова, али од лукавости људске нећеш се сачувати!“ Чувши речи Вишњег, Светогор се веома зачуди јер, забога, он је син Мајке Сирове Земље. Он се камења не боји. Не плаши се ни људске лукавости, јер сматра да је умнији од било ког човека.

У то време на Земљи је рођен човек по имену Ван. Говорило се да је он син Деванин и унук Перунов. Кад је порастао Ван дознаде да Светогор има прелепу кћерку Меру. Појави се пред Светогором и запроби руку Мерину. Светогор се разљути, јер се, никада пре, ниједан обични смртник није оженио богињом. И рече: „Ево шта ћемо учинити. Ти ћеш се, у три наврата, сакрити од мене и ако ти пође за руком па те не пронађем, Мера биће твоја. А ако те пронађем, не љути се, главу изгубићеш“.

Ван се претвори у бели брест, окружен шумским дрвећем. Међутим, Светогор га пронађе. Онда се реобрати у звезду и сакри се међу звездама, али Светогор га и ту пронађе. Ван није имао куд да се сакрије, јер је Светогор поседовао Пророчку књигу, која би му све рекла.

Ван онда, потражи птицу Гамају и упита је како да се сакрије. Гамајун му даде три чаробна пера. Он замахну чаробним перима над Пророчком књигом и нареди јој да ћути, а затим се претвори у прстен на руци његове суђене Мере.

Светогор није успео да га пронађе, и бесан због тога, он спали Пророчку књигу, а потом и венча Вана и Меру.

„Живеше они тако.

Светогор-цар и Пленка владаше.

Вања и Мера добише сина,

Дадоше му има Садке.

Од Вање и Мере

Воде порекло племена Венета и Мара.“

Коледова књига, VIIД

Ван је, много година касније, преживео све-светски потоп, настао као последица удара бога Илма (или Перуна) по Црном камену, којег је донео Велес.

Ван се спасао захваљујући броду (ковчегу) који је изградио његов син Садко. И његова породица спас је потражила на броду. На брод је понео примерке животињских врста, поневши при том и семење разних биљака. Тако је спасен живот на нашој планети.

САДКО

Живео је Садко у знаменитом Царевом граду. Бедеми градски били су од белог камена, у граду су се налазили високи храмови; призор широких тргова био је пријатан за око.

Запути се једном тако Садко на Иљеново језеро које се налазило у близини Црног и Тврдоземног мора. Засвира Садка у звонке гусле. Помоли се из језера бог Иљм Језерски: „А ти си ми Садко – рече Иљм, - радост причинио. Због тога ћу те наградити. Опклади се да ћеш у Иљму уловити рибу-златно перо, а ја ћу ти у томе помоћи.“

Вративши се у Царев град, Садко се опклади са трговцима у велики улог, у све дућане и сву робу у Цареву граду. Улови он рибу златно-перо и постаде најбогатији трговац у граду. Почне да се бави трговином, а сам бог Велес му је у том послу помогао. Због тога је Садко, Велесу у част, подигао вредан храм. С намером да тргује, он оперми тридесет бродова, и отисну се у прекоморске земље.

И заплочи он морем Црним. Боравио је на Белом острву, које се налази на ушћу Дунава, на острву Березању – Стрибоговом острву, које се налази на ушћу Дњепра; затим се задржао на острву Једнооког Зла; потом на острву Бујану, недалеко од ушћа реке Ра. Са острва Бујана Садко је, пловећи реком Ра, стигао до Белог града где је, тргујући, остварио уносан приход и саградио храм Велесу у част.

У повратку, пловећи Црним морем, Садка задеси невреме. „Дуго ми морем пловисмо, а данак Црноморцу не дадосмо! Сада Цар Морски свој данак узима!“ Морнари угледаше чудо-необично – ватрени чамац у којем су биле слуге Црноморца. И уместо данка захтеваше они самог Садка.

Он се, у ватреном чамцу, упути Морском цару. А Морски цар беше приредио славље. Он нареди Садку да засвира у своје чаробне гусле. Немајући избора, Садко засвира, а Морски цар заигра. Утом се Садку указа Велес и рече му: „Ти сад гледаш како цар у својим одајама скаче, а он, у ствари, скаче по мору сињем! Од његове игре ветрови бесне, таласи се пене! Бродови тону, невине душе страдају!“

Чувши то, Садко своје гусле поломи, и Црноморац престаде да игра. И рече Црноморац гуслару да ће, као награду за своје свирање, добити за жену Иљмару, кћерку Морског цара.

Приредише свадбу. После свадбе, Садко оде са Иљмаром на починак, а када се пробуди нађе се на обали реке Иљмаре, која протиче подно зидина Царева града. Угледа он своје бродове како реком плове. А његова дружина поморска зачуди се кад пред собом, у Царев граду, угледа Садка.

Сад Садка славе из века у век!

СВЕТОГОР И ЗЕМЉИНА ТЕЖА

Свевишњи је Светогора обдарио толиком снагом да није био у стању да се спусти

са Светих планина, јер га није држала његова Мајка Сирова Земља.

Сазнавши да Светогор поседује такву снагу Иљм Громовник (или Перун) науми да то и провери. Он узјаха коња Буру и крене пут Светих планина. Стигавши до Светогора рече му да га позива на двобој. А Светогор му одговори: „Дедер, упознај се ти са мојом снагом! Међу Сварожичима ти си јак, боже Иљме, али снагом својом нећеш надмашити сина Сирове Земље!“

Види Иљм да му неће поћи за руком да савлада Светогора. Онда одлучи да се с њим побратими. И запуте се они заједно преко Светих планина. Угледаше побратими пред собом путника. Преко рамена виси му торба. У жељи да га сустигну, потераше они коње галопом, али да га стигну не могу. Повикаше и путник застаде. Упиташе га шта се то у торби крије. Положи је он на земљу и рече: „Ако је подигнете открићете.“

Иљм покуша из све снаге да је подигне, али му то не пође за руком. До колена упаде он у земљу. Светогор онда, преузе ствар у своје руке. Маши се за торбу, и упаде, до паса, у земљу. И рече: „Шта је то у торби кад не могу да је подигнем. Видим ја Светогорушка, смрт је дошла по своје!“

Одговори Светогору путник: „У овој торби је земљина тежа, у њој се налази Црни Камен.“

А Иљм и Светогор, онда, упиташе: „Путниче које је твоје име по оцу?“

„Ја сам Велес, син Суре и Амелфе.“

Тако се обистинише речи Свевишњег. Камен је победио Светогора. Он се преобрати у планину (Арарат), а на небесима постаде Световид.

Као последица удара бога Иљма по Камену настаде свесветски Потоп. Царство Светогора и Поморско-Алтинско царство Пленке (Атлантиде) пострадаше.

Атлантида у Прицрноморју и у Малој Азији постала је наследник Атлантиде у Атланском океану.

Део Словена (Венеди и Анти) верују да су наследници Атланта, јер су на Светим планинама живели раме уз раме са Атлантама, као Перун (Иљм) и Светогор.

Многи европски и азијски народи воде порекло од Светогора и његових кћерки.

ДИЈ И ИНДРА

Диј је бог ноћног неба. Родила га је коза Седуња. Диј је, касније, мајку Сирову Земљу засуо муњама и тако зачео великог ратника, бога Индру. Онда је Мајка Сирова Земља, као крава, родила Бика, обдареног снагом.

Истовремено у подземном царству, Виј и коза Седуња изродише Пана, бога са јарећим копитама. У подземном царству Пан рапсали ватру којом прокрчи себи пролаз у подземни свет. Носећи ватру изиђе обавијен димом и сумпором, и помрачи Сунце јасно. А потом преотое кћерке небеске краве Земун, прекрасне краве: Бурену, Дану и Амелфу, као и њихове синове и кћерке.

Пан их доведе код свог родитеља Вија. Он издејствова, те њихово сећање на претке, Суру и краву Земун, беше потиснуто. Због тога су, једно време, веровали да су Вијева деца. Зато су Бура-Јага, Велес, Врчита и Вал били прозвани Вијевичима и Суревичима, па и сам Светогор беше проглашен за Вијевича. Након тога, на наговор Вија, Врита постави брану на реке, а Валу прогута Сунце жарко.

Окупише се, онда, магови, принеше на жртву хому, обраћајући се Дијевом сину:

„Саосећајни Индра, почуј наш глас! Прими ти наше хвале! О љути Бику, ми тебе знамо! Победи непријатеља, моћни Индра! Лиши моћи Вијево племе!“

Индра се, онда, јашући на моћном Једнорогу, сукоби са Вритом и победи га. Индра погуби и Вритину и Валову мајку краву Дану која неутешно нарицаше над мртвим телом свога сина Врите.

Дознавши да му је брат погинуо, Вал утече Индри. Али видевши да ће га Индра стићи, он се претвори у Валну. А бог Индра, испи Хому, разгоропади се и прецепи Валун, заједно са Бармом и Смарглом.

Појави се Сунце, које Вал беше прогутао, и уздиже се високо на небу. А у Валуну, на месту где је Смаргл ударио, појави се извор живе воде. Појавише се из њега богови мудрости и радости Китоврас и Квасура.

Богови и магови окупљаху се на чудесном извору, испијајући чаробни напиток Суру. У Валуну они открише пећину, у којој гори мистериозна Ватра.

„Откривши дубоке тајне,
Стадоше зборити магови-мудраци:
Пламен тај поетама знан је-
Он га и распламсавају.“
Коледова књига, Ша

Крава Земун беше у жалости кад дозна да су јој кћерка Дана и синови убијени. И усрдно замоли Свевишњег: „Вишњи, казни сина Дијевог! Казни Даниног убицу.“ А Вишњи јој рече: „Биће како бити мора! Што је учињено не може се исправити! Зато ће Син на Мајку устати, а Вучић ће Вука погубити!“

Вишњи је тако порекао да ће на Индру дићи руку његов син и усмртити га. Ожалошћен, Индра стаде покрај камена Валу и помоли се Свевишњем, тражећи опроштај. Стајаше он тако хиљадама година, али опроштај не доби.

СВАРОГ И ДИЈ

Једном је Сварог приредио гозбу. У дворани се, изненада, појавише побијени ратници Сварогови. Пожалише се они како су их усмртили горостати-волоти Дијеви, предвођени његовим сином Чурилом.

Сварог се разљути, окупи све небеске ратнике, и објави рат Дијевом царству које беше у Уралским планинама. Потукоше они Дијеву војску и утамничеше Дијеве људе подно Уралских планина.

Сварог и Свароичи, касније, пођоше заједно са Дијем и Чурилом у Дијев храм и приредише гозбу. Са жељом да измоли опроштај због учињених греха, чурила донесе злато и драго камење као део скривеног блага, и принесе их Сварогу. И Сварог узе Чурилу у своју службу. Међутим, упркос томе што је служио Сварогу, Чурила је наставио да прави смицалице. Као и сва Дијева деца и он је био веома привлачан. У њега се загледала чак и Лада. И једног дана рече она: „Лепоте Чурилина помути ми разум, очи моје обневидеше, гледајући ту красоту, његове златне увојке, позлаћено прстење...“

Сварог на то рече: „То Диј вид теби помућује, то ти Ноћ разум потире... иди даље од стола Чуриловог!“

А Чурила онда поче да се удвара Таруси, жени бога молитава Барме.

ИНДРА, ЧУР И КРИШЊИ

Диј је био огорчен кад му је Сварог нанео пораз. И науми он да се освети због претрпљеног понижења.

Посла Диј олујни облак на Црни камен, на онај Валун покрај којег, већ неколико векова, стоји његов син Индра, заглибљен до паса у Мајчицу Земљу.

Из облака се, на земљу, спусти змија Пераскеја, обмота око Индре обруче, а Диј на сина пусти муње. Индра се прену из сна, савлада Пераскеју и затресосе земља и небо.

Индра се запути небеску Сваргу жељан освете због понижења које је Дијево племе доживело. Он рече: „Запутићу се ка горућем камену, ка планини Алатирској. Ишчупаћу орлу перје и разасућу га небу под облаке! Стићи ћу и до иријских јабука: онај ко загризе златну јабуку стиче вечну младост, власт над васцелом Васељеном!“ Моћни Индра оседла коња-једнорога и одјаха пут Алатирске планине. Његов коњ беше чудесан. Длака му беше три лаката дуга, реп и грива додириваху земља, а на челу му беше рог, дугачак и оштар.

На путу до Алатирске планине Индрик прође све страже. Уз помоћ чудесног коња једнорога са лакоћом савлада планине, умаче птицама грабљивицама, прескочи троглавог Змаја који не стиже чак ни своје чељусти да отвори.

И стиже Индра у Иријски врт. Пронађе он Сварога и Барму који славише Бога у храму Свевишњег. „Индра, зашто си дошао?“ – упиташе богови изненадног госта. Он одговори: „Чуо сам да у Иријском врту расте чудесна јабука са златним плодовима. А млади Орао – сиваксте перушке, на то дрво слеће и кљуца златне јабуке. Ја хоћу те јабуке да окусим, а Орлу перје да почупам!“

Кад богови изађоше из храма, Индрик погледа унаоколо и зачуди се шти у Сварги влада веће оскудица него у Индерији. Храмови беху од дрвета, а путеви поплочани обичним камењем. А у Индерији храмови беху од мермера, а путеви посути златом и драгим камењем.

А мудри Барма напомену Индри: „Путник који ходи путем жути златом посутим, удаљиће се од Права. То камење у светлом Ирију вредније је од драгог камења!“

А Сварог рече: „Ти волиш богатством да се размећеш! Ти волиш лепу одећу и злато, баш као и твој брат Чурила Дујевич. Ти своје богатство мери са Чурилом. Вас двојица отидите у поље и тамо, изнова и изнова, рамењујте гиздаве хаљине три године.“

Тај предлог се допаде синовима Дијевим, те они и одоше у поље равно.

Рамзењиваху хаљине, рамзећући се тако један пред другим. Три године су се тако пресвлагали, да би се потом вратили у Ириј.

Онда се Индра сети да је у Сваргу дошао да би је освојио, а не да би се лепом одећом дичио. Стаде он бичем да се поиграва, и да њиме прелази преко својих чаробних дугмади. Из њих полетеше птице певачице, излете страшне звери, а након њих појави се Змај Горинич. И зачу се глас из камена Алатира: „Ах ти Индра силни! Стишај, птица певачица пој и дозови све животиње које тумарају!“

Индра се покори јер није имао куд. А Чурила Дијевич, видевши како је његов братсве њих задивио, одлучи да ни он не поклекне, па рече: „Опкладићемо се. Улог

је велики. Прескакаћемо Смородину. Река Смородина је огњена, кључа и гори! Онај ко је прескочи, преживеће, а онај ко упадне у реку изгореће.“
Припремише се Индра и Чурила за скок преко Смородине. Индру чудесни коњ једнорог са лакоћом пребаци на другу обалу. А Чурила беше у стању само до средине реке да доскочи. Индра онда поново скочи и уз велики напор повуче брата за увојке косе, и одјаха у Ириј држећи тако Чурилу за косу.
И нанесе Индра тешки црни олујни облак понад Ирија. Пусте он громове и олујно невреме, и повика: „Нека Сварга буде потопљена!“
Из облака потекоше бујице, сручи се киша, чије капи, попут оштрих стрела, падаху непрекидно. И поплави вода долине, досежући чак и до планинских врхова. Појави се караван Земун са својим кћеркама у храму Свевишњег и помоли се: „О свемогучи сине Вишњег, Кришњи! Заштити нас од Индриног гнева!“
И Вишњи Кришњи подиже Алатир изнад Иријског врта и планином латирском заштити све њих од невремена и Индриног гнаве.
Индра се запањи кад угледа то велико чудо. Паде ничице пред Алатиром, а његова круна изгуби сјај. И рече: „Ти сине Вишњег, Кришњи, ти си изнад свих нас! Ти си син у великом Триглаву. Веровах да сам изнад свих других, али ме Господ дозва памети.“

БАРМА, ТАРУСА И ЧУР

Чурила је живео у Сварги. Беше толико леп да је доводио до лудила све небеске жене. А и он сам се заљуби у удату жену. И то ни мање ни више, него у жену самог бога Барме, Тарусу. „Опхрваше ме јади – певаше Чурила – и то све због љубљене, девојане прелепе, због Тарушке млађане... Због тебе ми, драга моја, срце пати, због тебе су ми ноћи бесане...“
А Тарушка одговара: „А ти, онда, бели снегу, немој у сутон почети да падаш! Почни ти раном зором! Завеј све богазе и стазе, прекри Чурилине трагове да их бог Барма не види...“
По пољима Чурила скакаше као зец, по тремовима као јуначина храбри, и стиже до постеле као љубавник. Навади се Чурила да посећује Тарусу у време док се Барма моли у храму или на гори Березањи. Али бели снег није могао да сакрије Тарусину прељубу.
Једном се бог Барма молио на планини Березањи. А на тој планини расла је бреза са корењем окренутим анагоре, и грањем окренутим надоле. Зањиха се бреза и богу Барми дошапну: „К’о што Сунце јарко не греје зими, к’о што Месец јасни не греје у ноћи, тако ни Таруса неће заволети мрског јој бога Барму! Освануће тмуран јесењи дан, дуваће хладни ветрови, а Таруса ће утећи са љубавником Чурилушком.“
Кад сазна да ге жена вара, бог Барма се силно разљути. Узјаха лабуда, полете дому своје и затеше Тарусу у Чурилином загрљају. И без оклевања одрубиле Чурилушки главу.

„Не замаха Лабуд крилом својим,
Већ то Барма мачем својим замахну,
Не откотрља се бисер на под,
Већ се проли крв Чурилина.“

Коледова књига, III г

МАН, ТАРУСА И ДИЈ

Науми Барма да, због неверства, Тарусу казни, али његова деца Ман и Мања га од тога одговорише. И Барма помилова Тарусу. Међутим, не верујући му, Таруса са сином Маном напусти Барму. Ман и Таруса оседлаше лабуда и полетеше према планинама Урала. У планинама пронађоше Дијеву кућу у којој боравише Диј и диви – његове слуге. Кад спазише они Мана нападоше га. Али Ман савлада све дивове, а сам Диј једва утече.

Паде ноћ. Ман заспа, а Диј, прикрадајући се, појави се пред Тарусом. Диј је био веома сличан своме сину Чурилу, и толико леп. Заљуби се Таруса у њега и обећа му да ће свог сина убити.

Тек што се Ман беше пробудио, а она се направи да је болесна и рече му да се може излечити само ако окуси јабуке са дрвета живота, које расте у Иријском врту.

Мислила је да богови Ману неће допустити да уђе у врт и да ће га убити. Али, летећи на лабуду, Ман слете у Иријски врт и замоли Ладу да му да Иријске јабуке. Лада му даде јабуке и он их однесе Таруси.

Онда Таруса, тобоже у шали, веза Мана, па га предаде Дију. Диј је мучио Мана да би га, затим, бацио у пећину која води у Пакао. Али Дију бели лабуд побеже.

Узнесе се лабуд до Свевишњег, молећи за Манов живот. И Свевишњи избави Мана Пакла. Ман се онда, поново појави пред Дијевом кућом и спази Тарусу у Дијевом загрљају. „Дију мој, ето нама невоље! – узвикну Таруса, - мој син се вратио!“

Ман и Диј се потукоше. Ман савлада Дија, али смилова се над њим, јер се Диј, борећи са Маном, осветио Барми за Чурилину смрт. Ман Једино није опростио Таруси. Он је свеза и предаде суду бога Барме. А Барма је казни тако што је спали (и тако је очисти) у пламену Смарглином.

И сада сви славе Мана, славе Барму и Тарусу, славе Дија заједно са Чурилом!

ОГЊЕНИ ВОЛХ И ЛЕЛА

Индрик-звер, син Дија и мајке Сирове Земље, луташе по горама и долинама. И сrete Индрик у горама своју мајку. Преобративши се у змаја, он насрну на мајчицу. Из њихове везе рођен је Змај Огњени Волх – велики ратник, који наума да се освети Индрику због тога што је обешчистио мајку. Па јој се зато обрати речима:

„Здраво да си, мајко Сирова Земљо!

Не повијај ме у пелене своје,

Не везуј ми златни појас –

Повиј ме у крпе отпорне,

На главу ми стави шлем!“

Коледова књига III д

Запути се у Индерију где, у часном боју, савлада Индрика – звер. Преузе Волх царство његово и жену, змију Пераскеју.

Пераскеја и остале змије у Индерији стадоше да наговарају Волха Змајевича да

освоји и Иријски врт и тако постане господар Света.

Волх се преобрати у Финиста Сокола, одлете у Ириј и слете на грану јабуке која има златне плодове. Ако покљуца златну јабуку постаће господар Васељене. Међутим, он зачу песму Ладине кћерке Леле, песму богиње љубави. Волх се заљуби у Лелу и заборави на све. Стаде потајно да јој се удвара, посећујући је, одлазећи јој у госте.

А Лелине сестре, Жива и Марена, кад за то сазнаше, рекоше Сварогу да Лелу ноћу посећује гост. Дође Сварог, гледа никог нема. А Волх се, за то време, беше преобразио у перо. Лела изнесе напоље перо и пусти га.

„Изиђе млада испред нових двери,
Нових, јаворових, решеткастих..
Пусти она Сокола из десног рукава –
Лети, лети високо и далеко Финисте Соколе.“
Коледова књига III д

А Лелине сестре се досетише, па заборавише иглице на прозор. Кад се Соко вратио, покушао је, безуспешно, да уђе у Лелине одаје. Крила је своја само израђавао. И полете он назад у царство таме довикнувши Лели: „Ако пожелиш да ме пронађеш, потражи ме у царству иза девет гора и девет мора, у царству Таме у планинама Кавказа!“

Тако су Жива и Марена, што значи Лето и Зима (време) раставили заљубљени пар. И Лела крене на пут у намери да пронађе Финиста Сокола. У потрази за драганом она излиза три пара гвоздених ципела, поломи три гвоздена штапа, поједе три камена хлеба. Окриви она своје ноге, тражећи љубљеног. На месту где капи кануше, никоше црвене руже.

И најзад, стиже у царство Таме. Пронађе Финиста, на којег Змија Пераскеја беше бацила чини. Снагом љубави Лела скину чини са Финиста и заједно се вратише у Ириј. А бог Велес Пераскеју не пусти из царства Таме.

Убрзо потом приредише свадбено весеље. Љубав је бога рата преобразила. Ступио је у службу Свевишњег и чувао пут у Иријски врт.

КВАСУРА, КИТОВРАС И ВАВИЛА

Квасури, богу вина, тајну справљања сунчевог напитка отрила је богиња Лада. Лада је дошла и Квасури заповедила да сипа мед у воду и да га осурује на Сунцу.

Квасура је, затим, ту тајну пренео прародитељу Словена Богумиру – првом човеку који је на жртву принео Суру.

Хиљадама година касније Словени су, у близини Дњепра, подигли велики град Голуњ. Голуњ су заузели Грци предвођени војводом, чији је заштитник био сам грчки бог вина Дионис Сабазис, Дијев син.

Сећање на Дионисово путовање у Индију (заправо Венедију) забележено је у грчком миту о Дионису, и о руској биљинио Вавили и његовим чаробњацима – помоћницима.

Када Грци, на челу са Дионисом, освојише Голуњ, словенски богови весеља, радости и шића Квасура и Китоврас, наумише да их протерају. Наиђоше онни на

Вавилу, који је у пољу радио и поведоше га са собом како би увеселавао и „надсвирао цара Пса и његовог сина Туњаву“.

Будући да Вавила беше припрости земљорадник, који није умео да свира, он наједном, на мистериозан начин научи да свира гудок (жичани инструмент), након што богови изговорише чаробне речи: „Засвирај Вавила гудок, звонак переладец, а Квасура и Китоврас ће већ некако удесити!“

И запутише се они у царство Пса – Сабазиса, срећући путем људе. Срдачне људе они би награђивали: девојци која беше прала рубље платно претворише у сатен. А оне дрске би кажњавали: на њиву дрског сељака пустили би птице које би поклјучале посејано семе. Њиховом магично свирању покоравале су се животиње, биљке и природне појаве.

У Голуњу надсвираше цара Пса, његовог сина Туњаву, а потом их протераше из града.

На престо тад ступи скоромох Вавила.

ПЕРУН И СКИПЕР-ЗВЕР

Перун је бог кнезова и ратника. Он штити државни поредак, оржава ред у Васељени, пружа победу у биткама.

Према древном предању, Перунови родтиелји су Сварог и Мајка Сва. Он се појавио након што је Мајка Сва појела Штуку Рода. Док се Перун рађао гromови су се проламали, земља је подрхтавала, планине су се обрушавале.

„Затутњаше гromови на небу
Засветлеше муње у облацима
И дође на свет као да је муња
Син Сварогов, Перун Громовник!“

Док је Перун још био дете, стиже у руску земљу Скипер-звер.

„Не диже се пољем прашина
Не иду од мора облаци
Већ то јури стадо звериње
Шта звериње, имјско је стадо то!
А на челу је љути Скипер – звер!“
Коледова књига, V а

Он је затворио Перуна у дубоки сандук, закопа га и одведе његове сестре: Живу, Мерну и Лелу.

Триста година Перун беше заточен под земљом. А после триста година, птица Мајка Сва залепрша крилима и позва Сварожиче. Сварожичи се окупише, преображени у чаробне птице: Велес беше преображен у птицу Сирина, Хорс у Алконоста, Стрибог у птицу Стратим.

Тражише они Перуна свуда по свету белом. Одлетеше код Скипера – звери с намером да се распитају. Скипер – звер хтеде да их превари, али му то не пође за руком. Сварожичи, уз помоћ Буре – коња, пронађоше место где Перун почива

мртвим сном.

Да би се пренуо из сна морали су да га умију живом водом Суром. И Сварожичи, тада, замолише чаробну птицу Гамајун: „Гамајуне, полети према Рипејским планинама, на планини Березањ, ит ћеш наћи зденац са Суром, омамљујућим напитком! Донеси из зденца живу воду!“

И птица Гамајун донесе живу воду и Сварожичи њоме умише Перуна. Затим га напојише медном Суром. Придиже се Перун, усправи се. Огреја га сунце жарко. Киша покваси његова медна уста. Перун се осмехну и исправи златне ужарене бркове, протресе сребрну браду, злаћане увојке и рече Сварожичима: „Идем ја код Скипера – звери да му се осветим за ранија недела!“

ПЕРУНОВИ ПОДВИЗИ

Перун замоли мајчицу Ладу да га благосиља и запути се у царство Таме с намером да пронађе Скипера – звер. Није лако стићи до царства Таме, јер су на путу постављене страже.

И наиђе Перун на прву. Пут му препречише непроходне густе шуме; корење се уплело, трње се испреплетало. Али Перун примети да ће оборити дебела и претворити их у ситно иверје. И стабла се онда размакоше, направивши пролаз. Перуну потом, пут препречише силовите реке, чији таласи сустижу један другог, а са стрмих обала камење се обрушава.

Перун то не може да савлада! Међутим, заповеди он рекама да се размакну и направе пролаз, што оне и учинише.

Затим наиђе на планине које говоре. Нареди им да се помере и пролаз му направе, што оне и учинише.

Онда му пут препречи птица Индрина Магу. Стајаше она на дванаест сирових храстових дебала, држећи у канџама Чудо-јудо рибу-кита. Завијала је попут животиње, шиштала попут змије; млада зелена трава се увијала, азурно цвеће осипало, а стабла, у мрачним шумама, савијала до земље.

Али Перун се не уплаши птице Магур. Маши се он за лук, који му је о рамену висио, одапе стрелу и прострели птицу у десно крило. Истог трена птица испаде из гнезда и склони се Перуну с пута.

Он продужи даље и наиђе на опасне змије. Мучиле ус га, жарећи га ватром, а из ушију им је куљао дим. Три пастира су напасал змије. То су биле Перунове сестре: Жива, Марена и Лела. Триста година пре тога њих је отео Скипер – звер и преобратио их у наказе: њихова бела кожа беше као кора јеле, а коса попут ковиље траве. Перун заповеди сестрама да пођу у Рипејске планине, и да се окупају у млачној реци, у језеру са павлаком како би са себе скинуле прљавштину.

А он се запути у Скиперов дворац. Дође Перун до њега и виде: зидови беху од људских костију, а око здања уздизаше се плот од лобања. Скипер га дочека, надмено говорећи: „Ја сам цар васцеле Подвасељене! Када ја дођем до стуба небеског и ухватим се за прстен од челика, претурићу Земљу наглавце и помешаћу земаљско и небеско!“

Перун не беше уплашен, скочи на њега и стаде копљем да га пробада. Скипер – звер се избезуми, разрогачи своје крупне очи на Перуна и рече: „Какво си ти то чудо чудовишно? Да л` си витез ил` небески бог? Мени је суђено да погинем само

од руке Перуна Сварожича, а он је под земљом сировом...“

А Перун му одговара: „Ја и јесам твој смрт изненадна!“

И побише се. Перун подиже Скипера – звер увис, а онда га тресну о мајчицу Земљу и тако га савлада.

Земља се раздвоји, прогута Скипера, а Перун Кавкаским планинама затрпа тај процеп.

ПЕРУН И ДИВА

У Иријском врту Перун сретe Диву Додолу, кћерку бога ноћног неба Дија и богиње Месеца Дивије. Дива је била чудесно лепа и њу нико није могао да освоји.

Кад ју је Перун једном просио, она је, сва уплакана, побегла од просца. Али Перун одлучи да свадбе мора бити! Он оде њеном оцу Дију како би га даровима одобровољио и испросио руку његове кћерке.

Али док је Перун био код Дија, Дива западе зе око црноморском Змају подводном цару. Треба речи да је Дива и њега очарала. Црноморски Змај онда седе у златне кочије, у које беше упрегнуто осам вранаца и упути се преко мора с намером да је запроси. Али Дива га одби: „Радо бих ја по мору ходила, али ја само небом ходим, поигравам се громовима у олујним облацима!“

Црноморац се разгневи, заодену тамом Иријски врт и претвори се у троглавог Змаја. Из прве чељусти севале су варнице, из друге ледени ветар је дувао, а из треће поносни извици су се чули: „Дајте ми руку Диве Додоле!“

Али, показаше му Диј и Перун. Преображени у Орлове, они долетеше и муњама засуше црноморског Змаја.

Сви Сварожичи и целокупна небеска војска беху се окупили. Кад то виде, црноморски Змај се, намах примири. И запути се својој кући, заронивши дубоко на само дно Црног мора.

Започе свадба. И изненада настаде нова невоља. Видевши колико је Дива лепа, у њу се до ушију или боље рећи до рогова, заљуби син Рода, Велес. И стаде он Диву да наговара да са њим побегне. Али Дива је била непоколебљива. „Не љути Рода!“ – с поносом рече она. Међутим, касније је ипак поклекла пред љубавним чарима Велеса.

И ето, невреме бесни, севају муње. То Громовник и Дива Перуница небом гоне црноморског Змаја и Велеса. Већ са првим ударима грома сручи се киша на жедну земљу и отпоче свадбено весеље Перуна и Диве, праћено одблесцима далеких муња. А Дива запева:

„Пођимо, Перуне, пређимо

Преко поља, преко шума!

Ти носећи невреме

А ја носећи муње!

Ит ћеш невременом ударити

А ја муњама палити!

Пођимо Перуне, пређимо

Преко поља, преко шума!

Ти носећи кише,

А ја самилост,
Ти ћеш водом залити
А ја изданке гајити..“
Коледова књига

„Пођимо Громе, пређимо
Пркео поља татарског!
Ти носећи невреме
А ја носећи муње.
Ти ћеш убијати
А ја палити.
-пођимо Громе, пређимо
Преко поља Турдачког!
Ти носећи кишу,
А ја самилост
Ти ћеш заливати
А ја изданке неговати...“
Семитска песма „Облак и Гром се договараху“

ПЕРУН И ДЕВАНА

Перуну и Диви Додоли родила се кћерка Девана. По свом гордом држању и лепоти личила је на мајку Диву, а по својим моћима на оца Перуна.

Овладала јемногим вештинама које изискују мудрост. Могла је да се претвара у шумску животињу, у рибу која плива у рекама и морима, у страшну птицу Магур, која на небу лети. Девана је постала и велики ловац, јер је умела да омашијава животиње, птице и рибе.

Једном је тако Девана пролазила пољем равним. Једном руком бацала је копље небу под облаке, а другом буздован, па их је, онда, хватала на удаљености од сто врста од места са ког их је бацала.

Испред ње јурила су два велика страшан вука, на њеном десном рамену стајао је соко, а на левом сиви соко. Велес ју је у стопу пратио. Урлао је као животиња, звиждао као славуј. Но, Деванушка се ије одазивала. „Та, изгледа да ми Деванушка неће бити драгана!“ – ужасну се Велес.

У сусрет Девани јахао је Дајбог. Стигавши до ње он сјаха, наклони јој се и учтиво упита: „Деванушка, куд си се запутила?“ „Ја идем у светли Ириј! Желим да поједем иријске јабуке и ступим на трон Сварогов.“

Узјаха Дајбог коња и оде у Сваргу. Стигавши у Иријски врт рече Перуну да тако и тако стоје ствари, да је његова кћерка постала несташна, да у њој тече крв Дијева. Перуну срце поче да туче. Одјаха како би сусрео кћерку. Рикну он као дивља звер и вукови, који су јурили испред Деване, разбежаше се. Зазвижда попут славуја и бели и сиви соко прхнуше. Перун је, најпре, разговарао са ћерком, настојећи да је уразуми. Али Девана није хтела свог оца да слуша.

Перун и Девана, онда, одјახаше у поље равно, и заподенуше борбу копљима и буздованима. Севаше мачеви. Међутим, сломише се њихова копља, мачеви и буздовани. Утом се Девана претвори у Лавицу, а Перун Лава. И савлада Лав снажну

Лавицу. Онда се Девана претвори у птицу Магур, а Перун у Орла. И поново Орао савлада птицу Магур. Онда се Девана претвори у Белорибицу. Позва Перун у помоћ богињу судбе Макош и она, заједно са Судбом и Несудбом, забаца рибарску мрежу, и њоме Перун улови Девану.

Тако се Девана покорила судбини, а Пеурну поклонила.

ДЕВАНА И СМАРГЛ

Једном је огњобог Смаргл јахао долинама, реке прескакао. И тако јашући стиже до раскршћа, где стајаше бели Алатирски камен, на којем је писало: „Ако пођеш десно – богат постаћеш, ако пођеш лево – оженићеш се, а ако наставиш право – жив остати нећеш.“

Смаргл се зачуди и пође путем где је писало „жив остати нећеш“. И сред високих планина налети на Кашчејеву војску. Стадоше Кашчејеве слуга коња да му отимају, а Смаргл се разгневи. Испољи он своју мрачну снагу газећи све пред собом и одрубљујући главе слугама Кашчејевим. Након тога врати се до горућег камена и преиначи натпис: „Куд Смаргл, син Сварожич, прође, пут прокрчен буде“.

И пође Смаргл, син Сварожич, путем где је стајао натпис „оженићеш се“. И наиђе на пространи двор. Не може се рећи да је двор налик кући, јер би то значило да је мали, а ни да је налик граду, јер би то значило да је велики.

„Његов кров је само небо сиње
Око куполе простире се месечев пут
Мноштво звезда коло воде.“
Коледова књига X б

Пред Смаргла, из дома, изиђе дванаест девојана. Међу њим беше и краљева кћи Девана Перуновна.

„Ох храбри сине Сварожичу! – рече Девана – Молим те, погни се овамо код мене у висок дворац!“

Крене Смаргл у Деванушкине одаје, седе за сто од беле храстовине, стаде јести и пити и до вечери се одмарати. А пред вече, он Девани рече: „Ој Деванушка, месечева девојано! Где је, реци ми девојано, тој спаваћа соба? Где је постеља твоја дрвена? Реци ма да л` је на земљи, ил` на небу, тамо где се Месец иза облака скрива?“

Девана поведе Сварожича у своју спаваћу собу. Кад уђе он угледа постељу лепо украшену. На бочним странама постеље стајаху украси са ликовима дивљих животиња и змија. И помисли он да је постеља лажна. Зграби он Девану за беле руке и баци је на њу. Претури се постеља и Девана паде право у мрачни ковчег. Кроз ту рупу се не упада само у ковчег, већ и у Нав, јер то беше пут који из Јава води у Нав.

Смаргл, онда изиђе из дома и пође стазом звезданом. Наиђе на гвоздене двери које воде у Нав, одвали тешке катанце и отвори их. И ослободи он из Нава царева и царевиће, моћне витезе, магове и чаробњаке. „Изиђите из царства смрти! Изиђите из Деваниних јазбина! Месечевом стазом крените пут домова својих!“

Види Смаргл да и Девана иде, па се лати мача и посече месечеву Деванушку.

„Од тада Луна на плавом небу
Стазом звезданом ходи.
Наново израста она, али моћни бог
Мачем је поново посеца.“
Коледова књига X б

Пође Смаргл и трећом стазом где је писало „богат постаћеш“. И наиђе у пољу на крст, под којим се крило неизмерно богатство. То богатство не беше ни злато ни сребро, већ сама Звездана књига, књига Јасна. Беше то Златна Књига Веда.

ДАЈБОГ

Перун, бог невремена, пролазио је обалом Дона. А на супротној страни деве-русалке играле су коло. Једна од русалки Рос, кћерке Дона и Асје Светогоровне, пусти низ таласе свој венац, певајући Перуну: „Кад би се ти, драги мој, осмелио па Дон препливао, савладао силовите реке ток, онда бих таквом јунаку било да је стар, млад, сиромах или богат, своју љубав подарила.“

У Перуновим венама узбурка се крв. Претвори се у птиц-гњурца и баци се у воде Дона. Али Дон, у ствари, беше сам Велес-Гвидон, узбурка воду и избаци Перуна на стрму обалу: „Перуне Громовниче, сине Сварогов! – повика Дон – Перуне, не пливај ти у мојим таласима! Не срди Перуне, оца Рода, мајку Ладу – богородицу и жену своју Диву строго!“

И Рос Перуну отпева: „Видим ја да се ми нећемо срести. Видим ја, Оскоруша танана, вековима ћу се усамљена њихати поред реке, далеко од високог Храста!“ У том Перун преко реке пусти муњу. Муња удари у камен иза којег се крила Рос. И у камену се појави огњени лик.

Рос тај камен однесе небеском ковачу Сварогу. Обруши он камен, ударајући маљем по њему и из камена се роди Тарх Дајбог. До данашњих дана магови се споре да ли је Дајбог син Перуна, који је муњу усмерио на камен, или је син Сварога, који је маљем ударао по камену.

Тако је рођен Дајбог. Беше он и Перунов и Сварогов син, оличење другог силаска Вишњег. Зато је још и назван Вишњи Дајбог. Беше он и Росин син, и по мајчиној линији унук Велеса-Гвидона.

Дајбог Перунович беше силан јунак, у свету чувен по својој снази и храбрости. Глас о Дајбогу допре и до Перуна. Оседла Перун коња Буру и крене на пут како би дознао да ли је истина то што се прича о Дајбогу.

Сучелише се Дајбог и Перун у пољу равном наумивши да, међу собом, одмере снаге. Док је њихова борба трајала, мајка Земља се тресла, дрвеће у храстовој шуми се повијало, огромни таласи, на морима и океанима, се дизали.

Онда они сјახаше, и дохватише се, борећи се прса у прса. Перун се преобрази у Орла, а Дајбог у Лава. Стаде Лав да дере Орла канцама. Онемоћавши, Перун паде на мајчицу Земљу. Дајбог га упита за име и схвати да је победио свог оца Перуна. Перун и Дајбог се помирише и побратимише, а затим кренуше пут Сварге према Алатирским планинама.

ДАЈБОГ И ЗЛАТОГОРКА

Дајбог, Перунов син, беше велики и славан. Веровао је да нико не може бити јачи од њега, али убрзо се уверио у супротно.

Једном је он, у обличју Сокола, летео небу под облаке и спазио како у пољу равном јаше пољаница-јахачица, спавајући при том, крепким сном. Њен оклоп облаке додирује, а злаћане кике у ватри се расплићу.

Тарх Дајбог слете на земљу, преобраз се у витеза и удари буздованом Златогорку. Али она се не помаче. Запањен тиме Тарх поново приђе и удари је. Удари је из све снаге и трећи пут, и тек тад се она прену. Подиже Дајбога заједно са коњем, положи га у кутију коју закључа и гурне у цеп. Беше готово и заборавила на њега, а кад се сети, извади Дајбога из кутије и изнесе захтев: „Узми ме за жену. Тек тад живећеш као што си и до сад. Ако ме одбијеш знај да ти нем аживота. Ставићу те на длан, а другом шаком ћу те пригњечити, само ће ми дланови влажни остати!“

Дајбог није имао избора. Тарх признаде Маји Златогорки да је она одавно његова љуба и да пристаје да прими златни венац.

Тако су једном Дајбог и Златогорка јахали преко Светих планина и изненада у пољу набасали на велики камени ковчег. Златогорка хтеде да га премери. Увуче се она у гробницу и затвори поклопац. Али из њега није могла да изађе јер је Црни бог на неба бацио чини. Дајбог покуша да га развали помоћу мача Сечива, али после сваког ударца, око ковчега би се образовао гвоздени обруч.

Дајбог се, зато, запути Вију како би од њега доби очаробни прстен којим ће скнути чини. Биј му даде прстен и Дајбог скиде чини са Маје. Међутим, Маја је враћена у живот само накратко и то док не роди Коледа. Узјахаше, онда, коње и кренуше пољем равним и стиже Пролеће – Вишњи Дајбог, а за њим и лето – Маја.

КОЛЕДО

Маји Златогорки и Дајбогу родио се син, бог Коледо. Његово рођење подсећа на рођење Кришњег које су, хиљадама година раније, у претходним својим силасцима на Земљу, изродили Маја Злата и Вишњи. Маја и Дајбог су изродили и бога Овсења, Коледовог брата.

„Попут два сокола летеше Овсењ и Коледо!

Тамо лето – овде зима!

Док летеше сви људи гледаше.

Док слеташе сви људи се дивише.

Кад прхнуше сви људи уздахнуше...“

Коледова књига X а

Рођење Коледа и Овсења с радошћу су поздравили сви небески богови и сви житељи на Земљи. И до Сварога допре вест о њиховом рођењу. Посла он са небеса Огњебога Смаргла како би се поклонио Коледу.

Спусти се Смаргл са небеског свода, слете на Сарачинску планину и виде како се Златогорка, са дететом Коледом у наручју, који у рукама држи књигу Веда, крије дубоко у пећини. Маја и Коледо беху жедни, зато Смаргл златном секиром замахну

по Сарачинској планини.

После ударца планина се позлати, указа се златни извор, из којег потече жива вода коју стадоше да пију Златогорка, дете Коледо и сама књига Веда.

Ту на планни окупише се магови-коледари, припадници четрдесет народа. Видеше они Смаргла који беше сишао са небеског свода, дете Божје, и књигу Веда па и они приђоше извору живе воде.

Коледо је дошао на свет да би људима поново пренео ведско знање, које је већ би опренео Кришњи, али га људи нису сачували. Зато се Свевишњи, када је наступило Вече у Дану Сварога, на земљи оваплотио у богу Коледу.

Тако је започела ера Коледа. Коледо је оличавао лик Свевишњег, који кажњава. И није се појавио на Алатирској, већ на Сарачинској планини.

Појавио се да би казнио демоне и донео светлост Ведског Знања. Књига Веда је подучавала цареve и магове окпуљене на Сарачинској планини:

„У младог Бога поверујте!

У Коледа – Свевишњег Кришњег!

Дошао је са небеса. Походиће земљу,

И проповедати Веру Ведску!“

Коледова књига X а

Цареви и магови су приносили Коледу дарове у злату и сребру. Палили би свеће, пили медну Суру и славили Коледа: „Коледо, наш Коледо! Коледо свети! Свети највећи! Велики – пречисти! Пречисти и Божји! И Божји Родитељу!“

КОЛЕДОВО ДЕЧАШТВО

Глас о рођењу Коледа допре и до Црног Бога. Обузе га немир, јер му је предсказано да ће упрво син Дајбога бити узрок његовим великим невољама. Зато он учини тако да Дајбог изгуби магични прстен и остане без моћи.

Црни бог заледи срце Дајбога, оковавши га ледом. А Маја се, као што је и предодређено, врати у Нав, зато што је, из царства мртвих, дошла само да би родила Коледа. Зато она Коледа положи у кошару, коју пусти низ реку Смородину да отплови у Ириј код Хорса и Зоре Зоренице.

Хорс устаде раном зором и пође на реку Смородину како би се умио чистом водом и помолио се Свевишњем. На обали нађе обасјану светлошћу кошару, у којој не беше ни злата ни сребра, већ беше златокосо дете.

И ето, настаде радост на небу и земљи. Бог Кришњи – Коледо је у Ирију. Ту га поново нађоше магови – коледари. Стигоше они вођени Звездом водилом.

Коледарима двери Ирија беше отворио Небески Јелен. Они уђоше, славећи Коледа, Хорса, Зору, Мају и Дајбога.

Због тога и данас, у време када се слави Коледо, коледари лутају попут магова који су вођени Звездом, тражећи Коледа, а кад га нађу певају:

„Лутасмо, тражећи Коледу светог

На небу и на Земљи...

А пронађосмо га у светлом Ирију!

К'о што је у првој одаји – Сунце Жарко,
У другој – звезда рој,
У трећој – Зора ведро“
Коледова књига X б

Коледари угледаше Коледа у наручју Зоре Зоренице. Поред њих, на клупи од сребра, седео је Хорс златних бркова и браде. Сребрна руса коса Зоре Зоренице расула јој се по раменима.

Хорс и Зора посадише коледаре за сто. За богатом трпезом угледаше они три пехара: први беше са медном Суром, други са пивом Хомом, а трећи са Абритом. Хорс испијаше Суру, Зора Зореница Хому, а Коледо Абриту.

На Хорсовој одаји беше три окна. Кроз једно уђе Сунце Жарко, кроз друго Месец светли, а кроз треће киша учестала.

Међу гостима дође до спора: ко је од њих важнији. Сунце рече да је оно изнад њих јер осветљава горе, долине и мора. Месец рече да је он важнији, јер светли ноћу кад се ни прст пред оком не види, а Киша рече да је она важнија, јер натапа житишта и оранице, па жито ниче, а мештани справљају пиво.

„Не, изнад свих вас је Велики Бог! Коледо – син Вишњег Дајбога!“ – узвратише коледари. „Он ће Сунцу рећи: Сијај! Сијај Сунце. Рећи ће Месецу: Светли! Рећи ће Кишици: Кишо, натопи Земљу Мајчицу како би никла ражи и пшеница! И почеће да пада са небеса благодатна киша! Нек се слави бог Коледо!“

А за то време у царству таме гневан беше Црнобог Кашчеј. Он окупи све демоне-дасуне какоби заједно промислили на који начин да убију млађаног бога Коледа. И рече Кашчеј старици Путани: „Претвори се у девојану младу, одлети у Ириј и уништи млађаног Коледа! Нек његове кости постану прах, нек их одува црвени ветар!“

Окрутна вештица Путана наточи у златни пехар помешано са отровом вино. Одлете у Ириј и стаде крај трепезе држећи пехар: „Дошла сам и донела вина младом сину Дајбога! Нек попије вино из пехара.“ „Коледо, наш бог, још је мали! – одговорише јој коледари – још му није време да пије. Путана, натопи своје груди вином, а онда их подај млађаноме богу!“

Путана натопи вином своје груди, узе у наручје Коледа и подаде му дојку затопљену отровом. Коледо се приби уз Путанине груди, посиса млеко, а са отровом посиса и Путанин живот. Утом се Путана преобрати у старицу, паде на под раширених ногу, разјапљених чељусти и искежених очњака.

„Њени зуби попут црног камења,
Њене ноздрве попут пећина у стенама,
Њене груди попут брда,
А коса попут жбуња,
Њена бедра попут два горска венца,
Њене руке попут мостова над понором,
А стомак попут усахлог мора“.

Зора тад зграби Коледа, а Хорс обори Путану на Земљу, и тако царство Кашчејево беше уздрмано.

Онда Кашчеј посла у Ириј демона Босоркуна, преображеног у Црну Роду. Та Рода беше огромна; кад рашири своја крила прекрије цео свет. Налете Рода на Коледа и прогута га. Али осети да је нешто пече у гуши, па га испљуну и покуша да га докрајчи кљуном. Али Коледо шчепа Рода за кљун и раздоби га са таквом лакоћом као кад дете кида стабљику.

Кад сазнаде да је Аист усмрћен, Кашчеј се још више од беса распомама, па посла у Ириј дракона Халу. Долете Хала и разјапи чељусти.

„Једном усном додириваше земљу,
Другом облаке дотицаше.
Његове очи попут клисуре,
А зуби као планински врхови.“
Коледова књига X б

Дракон у едном маху прогута Коледа и све госте-коледаре. Тек што се нашао драконовим чељустима, а Коледо већ поче да расте. Постаде он већи од планина, надвиси чак и облаке, па стаде дракона да мучи, те га, напослетку, и раскомада.

КОЛЕДО И РАДУНИЦА

Као што је Кришњи, пре много хиљада година, упознао Раду, кћерку Сунца Ра, тако је и Коледо упознао кћерку Хорса, унуку бога Ра, Радуницу Хорсовну. „Радуница је мила девојана! – узвикну Коледо – Ти си дража од Сунца жарка, и блиставија од Месеца сјајна!“

И Коледо западе за око Радуници. Хорс му рече да ће њену руку дати ономе који победи у надметању: онај који први, на коњу, обиђе круг око мора, тај ће добити руку његове кћерке Радунице.

Коледо реши да се надмеће, јер бржег коња од његовог Златогривог на свету целом нема. Вест о надметању допре и до Кашчеја, те се он појави из царства Таме. Чим Сунце Жарко изиђе, јахачи јурнуше дуж морске обале. Међутим, ма колико Кашчеј свога коња гонио, Коледо је ипак био испред њега. „Ах, ти, млађани Коледо! – повика Кашчеј – зар ти није жао коња свога? Та он неће издржати!“

Коледо нагло заузда коња и Кашчеј га претекне. Али Златогриви га одмах стиже и прстиже. И Кашчеј поново довикну Коледу да би морао свога коња мало да одмори: „Ти ме Кашчеју нећеш прећи! – одговори Коледо – Коњ мој јури и гривом бацајује! Мој Златогриви коњ кадар је целу Васељену прејахати!“

И тако је Коледо стигао први. „Надметање у јахању није меродавно! – успротиви се Кашчеј – Боље да своје снаге одмеримо! Ко буде победник у борби добиће девојчину руку!“

Стадоше мачевима да се боре, али сечива се одломише. „Нек Радуница пресуди, предложи Кашчеј – нека одломљени део сечива да ономе који јој је дражи.“

Радуница део сечива даде Коледу и убрзо потом они приредише свадбу. Затим пођоше пут Ирија код Хорса и Зоре Зоренице. Коледа и Радуницу, на својим крилима, пренесе преко високих гора Птица Гамају.

Коледо и Радуница изродише сина, бога Радгоста.

РАДГОСТ

У земљи Љутича, у западнословенским венедским земљама Радгост је био Виши Бог. Најбогатији венедски храмови у светом граду Ретра били су посвећени њему. Радгост је према „Књизи Коледа“ син Коледа и Радунице. А Коледо је син Дајбога и Маје Златогорке. Дајбог је оличење силаска Вишњег. Заправо, Радгост је оличење трећег силаска Вишњег.

Када је Радгост дошао на свет, он је заурлао попут лава. Од његовог урлика затресли су се и Небо и Земља. А Радгост је, у ствари, имао главу лава што је указивало на то да он оличава онај лик Свевишњег који кажњава. Радгост је дошао на свет до зуба наоружан. У једној руци држао је штит, на којем је била положена глава бивола, симбол бога Велеса. А у другој је држао Сварогов маљ. На глави му је седела Патка, која се појавила на почетку стварања света.

Радгост је дошао на свет да би казнио све демоне и грешнике. Он јекренуо стопама свога оца Коледа. Након одласка у Нав, Радгост је постао загробни судија, који суди људским душама и кажњава грешнике. У доба свирепости власт Радгоста беше јака. Међутим, многобожачки свештеници из храма у Ретри неоправдано су Радгоста поистоветили са Свевишњим, и то само зато што испољава један од Божјих ликова и то управо загробни лик.

„Овде пред Вијем сам Радгост седи –
У десници скиптар оштар држи
И умрлим душама суди.
У пространој одаји дворца –
Пресуду његову ишчекују душе.“
Коледова књига XII б

Радгосту су посвећене задушнице које падају 7. и 8. новембра (19. грудња) – Родитељски дан, као и 21. априла (1. цветња) – дан Рода-Радгошча.

Погрешно је и то што су Љутичи Радгоста поистоветили и са Црнобогом. Због тога су га славили и последњег дана у месецу љутењу, то јест, на дан Црнобога. Та заблуда довела је народ Љутича до пропасти.

У дане када се слави Радгост верници обележавају задушнице. Дају се помени, на гробље се носи храна, каранфили, воде се разговори са духовима предака, људи се са њима саветују.

О томе казује и „Велесова књига“: „Ми на старе погрене хумке одлазисмо и тамо, где наши праоци под травом зеленом почивају, размишљасмо. И сад схватисмо какви треба да будемо и кога да следимо...“

Магови, чувари древног знања, у појединим случајевима (на пример, када би човек оплакивао смрт ближњег свог и када би туга за покојником била неподношљива) омогућавали би живима, који су то желели, да виде своје умрле рођаке и са њима разговарају. Након обављених сложених обреда, приношења суре на жртву, они би одабранима отварали очи, учинивши свет мртвих видљивим.

„И долазисмо ми тада на плаву реку, брзу силовиту, као време, а време за нас није вечно; и видесмо тамо праочеве и мајке како стада своја у Сварги напасају, сноплје везују; њихов живот је налик нашем, једино што тамо нема ни Хуна, ни Хелена; и

тамо царује Прав...“ (Велесова књига).

КОЛЕДО ПОБЕЂУЈЕ ЦРНОБОГА

Коледо је, заједно са својим братом Овсењем, походио градове и села и читао „Звездану књигу“. Пратили су га мудраци – лутајући народни певачи. Коледо је носио магичне чизме. Издиже се он изнад шума, сежући небу под облаке. И наједном виде како се над пољем надвија мрачна сила. Ту силу наводио је сам Кашчеј есмртник. Спусти се Коледо и упита: „Зашто се толико црне сила наднело над поље?“ а Кашчеј му одговори да то његова војска у поход иде Сваргу да заузме. Коледо се, онда, запути у Ириј, окупи небеску војску, и заједно са Сварожичима ступи у бој са Кашчејем.

„Снагу ту потукоше,
Као траву кад косе.
Невернике покосише.
Пред Сварожичима
Кашчеј побеже
За горе високе
Хвангурске.“
Коледова књига X г

КОЛЕДО ОСЛОБАЂА ДАЈБОГА

Једном је, тако, Коледо шетао обалом мора. А у мору је пливала бела лабудница. Она рече Коледу: „Послушај ме, Коледо, шта ћу ти рећи! Далеко, веома далеко ан Северу, налази се брод окован ледом. Кашчеј је тај лед образовао, морски пут затворио. На том залеђеном броду, ево већ триста година, мртвим сном спава Дајбог.“

Чим то чу, Коледо припреми летећи брод за пловидбу. Лепо га беше украсио и на њему подигао три храма. Први храм беше храм Перуна великог, други Смаргла Сварожича, а трећи Коледа.

„Полете Коледо на тој лађи
Преко мора и океана.
Не бешето обична летећа лађа,
Која крила своја снажна шири –
Већ то беше Звездана књига Веда
Која странице своје шири!“
Коледова књига X д

Ето њега. Долете он на Бело море, дуну у леднике и они се отопише. Пошто брод Дајбога најзад беше ослобођен, заплочи он ношен ветром. Коледо и Дајбог из Белог допловише у Црно море. Али скривен из Хвангурских гора, Кашчеј опази те бродове. Посла своје слуга и заповеди им да бродове Коледа и Дајбога потопе. Међутим, гоњени страхом, све Кашчејеве слуге се разбежаше.

А Коледо одапе ужарену стрелу у правцу Хвангурске горе. Стрела се заби у гору и уздрма се царство Кашчејево.

Кашчеј се, тад, преобрати у Петоглавог Дракона и полете према Коледу. А Коледо му рече: „Дођи ми, дођи Црни боже Кашчеју! Само ти лети у облику Петоглавог Дракона! Време ми је да се уздигнем до Свевишњег! Тебе ћу, Драконе, оседлати!“ Коледо савлада Петоглавог Змаја, завеза га, оседла, па полете ка трону Свевишњег. Коледо је прошао Кришњиним и Вишњиним путем. Пут за Сваргу и Иријски врт прокрчио је Коледов брат Овсењ.

„Овсењ-Таусењ мост градише,
Не обичан мост са оградом –
Већ звездани, међу Јавом и Навом.
И тројица Вишњих, међ` звездама,
Мостом ће проћи:
Први биће Кришњи бог,
Други – Коледо,
Трећи – Бус Белојар.“
Коледова књига X д

ДАЈБОГ И МАРЕНА

Дајбог је након Златогоркине погибије остао сам. Маја Златогорка је отшила у Нав. Тамо се њен дух стопио са духом богиње Смрти Марене. Није ли се зато Дајбог толико допао Марени, па је, због тога, и одлучила да га освоји? Марена је урекла Перуновог сина и у његово срце усадила љубавни немир и тугу.

У то време Кашчеј запроси Марену, али Дајбог, острашћен, науми да супарнику преотме лепотицу. Међутим, Марена је у Дајбогу видела само љубавника. Желела је, једино, да пође за Кашчеја, јер је он потицао из вишеније породице. Беше он син Вија и мајке Сирове Земље, унук самог црног Змаја. А Тарх – Дајбог само беше син русалке.

Кад јој Тарх додије због своје настрљивости, она му понуди да попије зачарани мед. Тек тшо га попио, а на глави му се разгранаше рогови. Зајбог се претвори у златорогог Јелена. Средином лета, на дан медног спаса, људи се присећају тог догађаја.

„Нити удара, нити тутњи копитама,
Већ то Јелен, попут стреле усијане, лети“
У Јелена копита од сребра,
У Јелена рогови од злата!
Млади Јелене, куда летиш?
Речној води хитам, летим...
Мора Јелен воду загазити,
Копитом од сребра воду хладити!“
Коледова књига XI б

Марена златорогог Јелена поново преобрати у Тарха Дајбога, тек кад јој Перун

припрети да ће је муњама спалити. Тако Марена беше приморана за њега да се уда. Међутим, након свадбе понижени супарник Кашчеј преоте Марену. Дајбог се даде у потеру за отмичарем, али сваки пут би га Марена и Кашчеј насамарили. Бацили би га у Пакао или би га претворили у Камен, да би га, на самом крају, разапели на Алатирској планини. Због тога су мразеви постајали све оштрији, снежне олује захватале би земљу. Дајбога би, сваки пут, избављивали пријатељи: коњ Кологрива, отац Перун, богиња пролећа Жива.

Онда је Дајбог, да би победио Црнобога, прибавио Златно Јаје. У њему се, према предању, налазила Кашчејева Смрт. Али у том Јајету, које се појавило приликом стварања Света, осим Кашчејевој смрти, налазило и пострадање асељене. Пошто Дајбог разбије Златно Јаје наступило би раздобље у коме свет треба ослободити свих поганости, очистити га у ватри и води. Кад је разбио Јаје, Дајбог је нарушио целовитост Васељене, јер то Јаје је Васељена, Јаје је Род. У њему су и Дајбог и Кашчеј.

Кашчејевом и Марином смрћу Јав је тријумфовала над Навом. Али зато у Праву беше нарушена равнотежа између Јава и Нава, јер без Смрти нема ни Живота. Род – Родитељ Васељене послао је ватру и воду на пут Права, како би се вратила Смрт.

ДАЈБОГ И ЖИВА

Дајбог и Жива, после Потопа, поново су изградили свет. Дајбог се после преображења света и сам преобразио. Све што је Дајбога везивало за овоземаљски свет нестало је заједно са самим светом. Његов дух стопио се са Духом Вишњег. И Дајбог се није разликовао од Свевишњег. „Раздвоји Дајбог Јав од Нава. Постаде он Бог Права и Јава.“ (Коледова књига, XII в).

Лада је браком сјединила Дајбога и Живу, у којој је поново рођена Злата Маја, Велика Мајка Света.

„На гори високој
Издиге се храст.
Корење му је од челика,
Гране од кристала,
Жир му је позлаћен,
А крошња сва од бисерја.
На гранама песме испевају,
На средини пчеле своја гнезда свијају.
Под тим високим храстом,
Жива и Дајбог седе,
Жива и Дајбог седе –
И зборе...“
Коледова књига, XII в

У пролеће, на дан Дајбога, људи су се радовали зато што је Дајбог одбацио Марену, и верио се Живом. Симболично то је значило да је Зима прошла, Пролеће стигло и да се ближи Лето. У то време при ведским храмовима и на узораним њивама, славио се Дајбог.

„Славимо Дајбога. Нека буде он наш заштитник и заступник од Коледа до Коледа! И заштитник усева. Он стоци нашој траву даје сваког дана. И краве се расплођују, у амбарима род се увећава. И он не да да се мед ушећери. Он је бог Светлости. Славите Сварожича који се одрекао Зиме и хита Лету у загрљај. Њему у славу ми на њивама певамо, пошто је он Отац наш“ . (Велесова књига)

ЈАРИЛА И КАШЧЕЈ

Велес предочи Диви да јој је супруг Кашчеј неверан, што је већ цео свет знао. Велес се, потом, претвори у ђурђевак. Дива га убра, помириса и са Велесом заче сина, бога Јарилу. И роди се Јарила, плод Велесове и Дивине љубави. Као и његов отац и он постаде земљорадник, и постаде он ратник, што беше и његова мајка. У пролеће Јарила оре земљу, сеје јаре усева.

„Тера орач, њиву оре,
Рало му шкрипи
По камењу раоник
Кремене искре баца,
Корење и пањеве изврће,
Камење ваља...
У ратара коса од бисера,
Вијори се, расута.
Очи су му два сокола,
Обрзве два црна самура...“
Коледова књига, X в

Јарила је противник грчког бога земљорадње Кашчеја Трипетовича. Кашчеј је грчки бог земљорадње Триптолем, хетитски Телепинус.

„Кога Кашчеј погледа тај, намах вене.
Кад на шумске птице поглед свој упери, оне, намах заћуте.
Кад травом прође, она се сасуши.
Кад стоку погледа, она полегне.
Кад на дрвеће поглед свој баци, оно се сасуши.“
Коледова књига, X в

Тако једном, Кашчеј изненада насрну на Јарилу и претвори га у Зеца. И Јарила беше принуђен да, бежећи од Кашчеја Триптолема, утекне у Нав. Али Велец свом сину притееч у помоћ; Кашчеја затворише у пећину, а Зец се поново преобрази у бога Јарилу. Јарила је, анкон тога, морао да се сучели са богом Сивом.

СИВА

Бог Сива је, заједно са Живом, летео изнад поља и распршивао живу воду како би

принос био бољи.

Али догоди се следеће: људи престадоше да му приносе жртве, због чега се сурови бог Сивич разгневи.

„Не оседла сурови Сива коња –
Већ оседла Змаја крилатога.
Летеше он на љутом Смоку,
У руци држећи златну гривну,
А у другој позлаћену лобању.“
Коледова књига, X г

Сива пусти љутог Смока на усеве. Он запали усеве, а Сива изазва помор стоке. И молише се људи Свевишњем: „Боже наш, Боже, чему оваква казна_ зашто нам то Сива учини?“ и зачуше одговор са небеса: „То вас не кажњава Сива, већ сурови Сивич!“

Кад видеше шта учини Сива богиња Дура и девет вила, њених друга, принеше му жртву, говорећи: „Људимаје Кашчеј разум помутио! Зато су храмови пусти, зато људи не приносе жртве!“

Бог Сива, онда, полете према гори Хвангур, према Кашчејевом замку. И стаде он Црног бога жезлом да удара. Црнобог беше збачен са Хвангура, а ту се смести сам бог Сива.

СИВА И ЈАРИЛА

Сивино место боравка беше Хвангурска гора. Богиња Жива њему је служила. Однах поред налазио се зденац са живом водом, из којег је куљала ватра, пружајући се од земље ка небу.

„Богу Сивому служи Жива,
Која у руци држи пехар од злата.
Жива му пружа пехар,
Сива пије, Сура поливадолине и поља.
Где капље Сура кане,
Ту стабљике у пољу ничу.“

Такоједном, седећи на Хвангури, Сива рече: „На Сурвак дан сићи ћу на Земљу и видећу како ми служе људи у Царевом граду.“

И спусти се Сива на Земљу, прелете преко Царева града и запази да су храмовипоново пусти, да му наново, уместо Суре на жртву приносе обичну воду. Разгневи се Сива и на Царев град посла змаја-смока сурову Ламију. Ламија угази њиве, поједе стоку коју су јој људи били приносили. Кад нестаде стоке Ламија затражи од људи да јој на жртву приносе људе.

Људи су између себе бацали коцку и судбина хтеде да то буде кћерка Царева града млада принцеза Јарина. Изван града, уз саму морску обалу, приковаше они Јарину и оставише је. Она се помоли Свевишњем, Велесу и његовом сину Јарили. И богови услишише њене молитве. Јарила узјаха свог белогривог коња и стиже подно зидина

Царева града и на обали угледа прелепу Јарину. А за то време Ламија је летела изнад Царева града, узвикујући: „Ја ћу данас разорити град! Ви сте се огрешили о СИву!“

Долете Ламија до обале мора, виде приковану Јарину и покрај ње бога Јарилу. Јарила се, утом, ухвати у коштац са Змијом и савлада је.

ЈАРИЛИНА И ВЕЛЕСОВА СВИТА

Богу Јарили и његовом оцу Велесу потчињени су шумски духови, русалке и кућни духови. Та бића потомци су древних народа, који су некада давно настањивали земљу.

Рођени су у прадавна времена заједно са животињама и људима. Сродни су људима. Тако су многи древни родови русалки (царски род) заправо унуци Лине Светогоровне и Иљмара (Иљма Морског). Најстарији царски родови хмура, алва и друда (зову се још и гноми, елфи, дриаде, друзи) деца су Алине Светогоровне и Иљматира (Иљма Сварожича).

Тој породици русалки и шумских духова припадају и неки потомци Богумира. Њих су изродили његове кћерке и духови из сазвежђа Великог Медведа, деца Велесова. Тако су се у шумске духове (русалке и друиде) преобратили потомци мудрог Анта (Онта) Велесича и Прије Богумировне. И кукери, заштитници домаћих животиња и животиња из Јарилине свите, такође су шумски народ из породице шумских духова. И ратници, који се претварају у вукодлаке (полуљуди – полувуци), као и берендејци (који се претварају у бера – медведа), део су Јарилине и Велесове свите.

Према настаријој ведској традицији, Венета (као и Свани, Вајнаси, Литванци) су вукодлаке сматрали својим прецима, а берендејска племена руских козака (такође Половци и ред других татарско – турских племена) ратнике полу-медведе сматрали су својим прецима.

ЖИТЕЉИ ШУМА И ВОДА

Постоје и друге породице шумских становника који су потчињени Велесу, Јарили у господару шума Светобору. То ус лешији (шумски духови), кикимори, као и ситни шумски духови: лесавци, ауци (духови који вичу „ау“), листини, шишиги (духови у облику жене), духови биљака, поветараца.

Шумски дух – лешиј живи у шумском честару. Он има способност да мења обличја. Може да се јавља у облику изнемоглог старца или дрвета, медведа. Понекад испушта крика у шуму и тако плаши људе. Лешиј је вучји и медвеђи пастир. Дивље животиње које живе у шуми њему су потчињене. Он чува шуму и шумске животиње и због тога улива страх дрвосечама и ловцима. Ако људи сазнају да у неком честару живи лешиј обавезно га заобилазе. Верује се да је такав честар свети шумарак обавије тајном, и да је посвећен Светобору.

Блиска пријатељица шумског духа (лешија) је мочварна кикмора. Она живи у мочвари. Воли да се гизда, облачи крзно од маховине, и да шумско и мочварно растиње умеће у косу.

Ретко се појављује пред људима, јер више воли да буде неприметна и само громким

криком да се оглашава из мочваре.

Шумски дух и кикимора имају децу која се зову лесавци. Они су склони несташлацима, путнике навода не погрешан пут, посипају их труњем, обавијају паучином.

Листичи предводе духове поветараца и лесавке, шуште у опалом лишћу. Ауци вичу „ау“ опонашајући оне који вриште у шуми. У шумском честару, на моховини, на ливадама, пољима, живе духови: пушчевик (дух шумских честара), моховик (дух маховина), ливадски дух и дух поља. Плодић брине о шумским плодовима, о цвећу брине Цветић, Плодовић брине о Плодовима. Свако дрво, сваки жбун и свака биљка има свог духа русалку или друда.

Велесу и Јарили потчињени су и сви житељи река и мочвара.

Водени дух деда је господар вода. Он је оружен жабокредчином, има дугачку браду, зелене бркове. Водени духови на дну река и језера напасају стада својих крава: сомова, шарана, деверика и других риба.

Женски водени духови су: воденице, брегеиње, русалке и мавке. Оне испливавају на површину тек пред вече, а дању спавају. Својим прекрасним песмама маме путнике, а онда их увлаче у вир.

Русалке славе свој велики празник Купалу. У ноћи на Купалу русалке плешу, веселе се, играју у колу заједно са Купалом и Костромом, који су се утопили у реци.

На обалама река, у шишкарама живе русалке вискоа чела (лобасте). Оне су опасније од обичних русалки, јер су старије, искусније и снажније. За разлику од обичних русалки ове се често појављују у обличју злих бића, застрашујућих полумртвих старица.

На обалама река живе и брегеиње. Оне штите људе од злих духова, предсказују будућност и спасавају малу децу, која су упала у воду, јер нису била под надзором.

Путницима би брегеиње-броднице често указивале на места где су плићаци.

Међутим, данас би требало бити подозрив и према тим добрим духовима, јер су многи од њих постали зли лобасте (великог чела) када су људи заборавили на Русалије и престали да брину о чистоћи вода. А када би се језеро или старо речно корито претворило у мочвару, онда би се сви житељи вода или претворили у живе реке и језера, или би постали мочварници и мочварнице.

Мочварници и мочварнице (зову се још и кикиморе, мочварни самотњаци, караконцули, крикавци и злоће) су пратиоци и помоћници Једнооког Зла. Од њих се добру не треба надати. Караконцули, рогати, длакави, безоблични, нападају људе у мочвари, заскачу на њих све до првих петлова. Мочварници и мочварнице намамљују људе у баруштину.

Крикавци, самотњаци и злоће су мочварни духови који су опасни зато што могу да се прибију уз човека, да га чак и запоседну и то нарочито у човековом позном добу, ако за живота некога није волео и није имао децу.

КУЋНИ ДУХОВИ

У старим домовима живи мноштво различитих духова. Једни престављају душе претходних домаћина, други духове који су, напросто, долутали и обично су безазлени. У сушарама живи сушарик, на гумну гумник, у стаји стајник, у купатилу купатлик, у кокошињцу кокошји идол, у остави оставник, у обору оборник, иза

пећи кикимора запечена, шишиге и шиликуне, коргоруше, поред хране живи уљаница – улизица. У дому је кућни дух господар свих духова. Кућни дух је добар, брижан домаћин који помаже сложниј породици. Понекад, кад му нешто није по вољи, несташан је и прави штету. Омиљеним коњима уплиће гриве, а оне које не воли, мучи. Сви остали духови су у његовој служби и ако се деси да се неко од њих не сложи са њим, онда у кући неће бити мира. Ноћу ће шуштати и тумарати шишиге и шиликуне, а коргоруше, преобраћене у црне мачке, подвлачиће се под ноге, уљаница – улизица ће појести све намирнице у кући. Посебна невоља настаје ако се у кући појаве навији, духови непријатељски настројених мртваца, а ту су и вампири, који су допузали са гробља. Међутим, ови непријатељи остављају на миру ону кућу у којој живе „дзјади“, кућни духови, добри духови предака који штите своје потомке. Због тога људи кућном духу остављају кашу на скровитом месту, у кокошињцу каче „одређени“ камен са рупом (за кокошјег бога), говорећи при томе: „Домаћине прими нашу кашу“ наше колаче једи, дом наш чувај!“ Кућни дух се зове још и „Добровољац“, „Добар станар“. На северу Русије га зову још и „Суседка“, „Батанушка“. Ако се не слаже са домаћином онда се зове „некошен“.

О пореклу кућних духова говори легенда: „Када је Господ, при стварању Света, бацио на Земљу сву непокорну и злу небеску силу... на домове људи пали су, такође, нечисти духови. Да ли су тада, од свих њих, одабрани они који су бољи или се једноставно догодило да су се, настанивши се у близини људи, одомаћили и временом постали добродушни, тек извесно је да ови духови нису постали зли непријатељи, као што су то духови: водени, шумски и други ђаволи, него као да су се променили: постали су добровољци, попримивши навике људи, веселу и склону шалама нарав. Већина сељана се на њих навикла, тако да за кућне духове не треба рећи да су ђаволи, већ да су посебно добар сој“. (С. В. Максимов, „Нечиста, непозната и крсна сила)

ЧУДЕСНИ НАРОДИ

Некада давно, поред људи, Земљу су насељавали и други народи који су, такође, били унуци добрих и злих божастава. Гмури и Алви воде порекло од Алине Светогоровне и Иљма Сварожича. Они су сродници, јер су, најпре Гмур и Алв били браћа, само што су се Гмури одметли на оца, великог бога ковача Иљма Сварожича, а Алви на мајку лепотицу Алину. У планинама и пећинама живе Гмури, а зову се још и Гомозули и Гноми. Први су открили како се добијају руде и метали. Уопштено говорећи то је марљив и добар народ, али су због човекове похлепе много пострадали, и зато не воле људе. Они се крију дубоко у планинским пећинама, где су подигли подземне градове и палате. Понекад излазе на површину и ако којим случајем наиђу на човека, испрепадају га својим гласним крицима. Гмури у подземном свету ратају са горским чудовиштима и драконима. Гмури личе на људе само што су мањи растом, зато се лако крећу по пећинама. Део Гмура помешао се са људима. Људи ус од њих усвојили вештине ковачког и јувелирског заната. Гмури су родоначелници многих древних породица ковача.

Алви (Алби, Алвини, зову се још и Албасти, Лобасти) сродници су Гмура, само што они не могу да поднесу живот под земљом, зато им је било тешко да се сакрију од људи. Нису били склони ратовању, тао се нису ни сукобљавали већ су се склањали од рода људског. Алви су мудраци и чаробњаци, али владају само добрим магичним вештинама, не могу да науде.

Неки Алвини придружили ус се људима и учинили много тога доброг. Маогве су подучавали магичним вештинама, тајним наукама, настојали су да оплемене човеков карактер. Много тога су постигли. Али данас Алва готово да и нема, јер је најпре на њих био уперен гнев господара који су били у служби сила таме.

Једно од последњих уточишта Алва – Елфа била је земља Евлисија – блажена земља лабудова у близини Алатирске планине. Међутим, касније ус се и одатле преселили.

Прича се да се негде на океану налази чудесно острво на којем су се настанили, али до тог оства не воде путеви за људе. Међу вртовима који вечно цветају подигнути су замкови. Овде Алве нико не узнемирава, хране се воћем, певају песме и никада не старе.

Некада су на руској земљи, осим Гмура и Алва, живели и други чудесни народи: шумски друиди, горостаси-асилке или волотомани, као и бића белоока, житељи пећина – панови, псоглави, једнооки орици, јагињи којима управљују жене, и други. Сви они су људског рода. Део њих помешао се са Словенима, а остали са другим народима. Њихови духови и дан данас лутају по Русији и чувају древне кургане. Други воде порекло од Анта Веелсича и Прије Богумировне. Они су се помешали са Антима. Нека козачка и черкеска племена своје претке доводе у везу са Антима. Од Велеса Асиле воде порекло горостаси Асилке и Волотомани, који су се помешали са прецима Белоруса, Пољака и Келта.

Постојало је и друго племе горостаса који се још и називају Трољи. По свему судећи они су изродили потомке титана који су, са обала Средоземног мора кренули на север својевољно, или су били прогнани. Донедавно су насељавали шуме и планине на Северу (последњи пут виђени су на Волги у близини Панових планина). Владали су вештинама црне магије, могли су да се претварају у стене и змајеве. А на крају су се изродили у зловне људождере и потпуно су истребљени.

У далекој прошлости, на Уралу и Северу Русије, живела су бића белоока и Дијеви људи. Првобитно они су били исто племе и имали су исте прародитеље. По свему судећи то су били Чурила Дијевич и Таруса. Од њих су касније потекла многа аријска и финска племена. За њих се посебно везује Лунарна династија индијских и венедских царева. Поделили су се на религиозној основи. Дијеви људи ступили ус у Дијеву службу и одмах после битке Сварога и Дија отишли су да живе у градовима под земљом. Пружили су им уточиште житељи панови, који потичу од Пана Вијевича. А белоока бића отишла ус у пећине пре него што је Урал припојен Московском царству.

УНУЦИ ДАЈБОГА

Дајбог је са три жене изродио много деце и унука. Сва Словенска племена потичу од прародитеља Дајбога, па се зато каже да ус Словени Дајбожји унуци. Дајбог и Маја Златогорка изродили су сина Коледа. Коледо и Радуница изродили су

Радгоста, а од њега су потекла многа западнословенска племена: Ратари, Обродити, Рујани и други. Од Радгостових потомака Радима и Вјатке воде порекло Радимичи и Вјатичи.

Богумир је био син Дајбога и Марене. Богумир и Славуња изродли су кћерке Древу, Полезу и Скреву (од њих потичу Древљани, Пољани и Киривичи) и синове Севу, Руса, Словена (од њих потичу Северјани, Руси и Словени), као и Кимра Хазара и Скита (од њих веде порекло Кимеријци, Хазари и СКити). Славен је имао сина Венда од којег су потекли Венеди. Вјатичи, такође, сматрају да су Венеди (они потичу од Вјатка или Венда).

Дајбог и Жива имали су синове Кисека и Арија. Од Кисека (Према кавкаским предањима он је Гисаније) су поеклти Хесени – западни Немци. Источни Немци су потекли од Венета – Вандала.

Ариј је изродио синове Кија, Шчека и Хорива. Од њих су потекли Кијевљани (Кијевски Пољани), Чеси и Србохрвати. Од потомака Арија, Крака и Леха, потекли су лашки Пољани и житељу Кракова.

Прародитељу Арију и свим унуцима Дајбога предат је Завет од Бога. Завет се назива „Закони Сварога“ или „Завет оца Арија“. Према том Завету, унуци Дајбога требало би да избегавају Неправду, а следе Правду, поштују Рода небеског и свој род, да поштују пријатеље и своју породицу. А жене треба да имају само једног ужа.

Развод и полигамија дозвољени су само у случају крајње нужде. Допуштено је женити се највише три пута (на примеру Дајбога). Верник треба да слави празнике и пости.

„Закони Сварога“ говоре и о друштвеном уређењу. Власт већа је света. Према „Законима Сварога“ више кнежевска власт била је наследна. Кнез је сматран божјим потомком. Међутим кнез, изабран од стране већа, имао је неограничену власт само за време ратова. У мирнодопском преиоду власт кнеза почивала је на народном поверењу. Веће је могло да смени кнеза с авласти и постави његовог рођака или сина, ако његова владавина није била по вољи људима.

У „Велесовој књизи“ о Завету је речено: „Љубите Завет оца Арија! За вас он је Зелена светлост и живот! И љубите пријатеље своје и будите сложни међу родом својим!“ (Велесова књига)

„Закони Сварога“ и „Коледове књиге“ реконструисани су према нордној књизи и народној песми „Свитац јерусалимски“, према псалмима „Књиге живота“, који говоре о крају Света. Текстови из народне православне традиције често садрже ведске текстове, а само су имена, географски називи измењени (хрисијанизовани).

„Закони Сварога“ препричани су и наведени у Ипатијевском летопису из 1114. године. Текст препричаних „Закон Сварога“ у потпуности одговара састављеном тексту: „...Закон налаже женама да имају само по једног мужа и да посте... ако неко преступ начини треба га бацити у пећ огњену (ради тога позваше и Сварог...)“. Као што видимо ови редови сведоче о томе да жене нису могле да имају много мужева. Док су мушкарци могли да имају неколико жена. Сетимо се многих жена кнеза Владимира Светославича, пољског кнеза Мешка и др.

Међутим, у једном опису, забележено је: „једном човеку припада једна жена и жени један муж“. Заправо, полигамија, према према општесловенским обичајима, није

била уобичајена појава. Била је својствена само Венедима, некада Балтичким Словенима на северу Русије. У Русколању и Црноморској Русији постојала је равноправност у браку, што је био изузетак. Жене ус биле равноправне, одлазиле су рат и бориле се, раме уз раме, са мушкарцима.

Текст из „Коледове књиге“, „Цар на цара диже своју војску, и даље се налази у духовној песми и књизи „Свитац јерусалимски“, као и у „Слову о полку Игореву“. Аутор „Слова“ цитирао је древне ауторе, а овде је поново навео део из „Закона Сварога“.

„Закони Сварога“ представљају суштински смисао ведског погледа на свет. Основни Завет Сварога „избећи Неправду, и увек следити Правду“ вечно ће важити, док је Словена.